

Hva tror DE Kristne på?

Forord

Les dette først

Hva tror de kristne på?

Egentlig er dette spørsmålet galt. Vi kristne tror nemlig ikke på en masse læresetninger, men på en person. Derfor skulle vi heller spørre: **Hvem** tror de kristne på?

Så hvem er det altså de kristne tror på? Enkelt kunne vi si det slik: **De kristne tror på den Gud som Bibelen presenterer for oss.** Spørsmålet er derfor ikke hva du eller jeg måtte mene om Gud, men hva Bibelen lærer.

Men Bibelen er en tjukk bok, og helt fra kirkens begynnelse var det noen som tolket den galt. Derfor følte kirken tidlig et behov for å lage korte, presise sammendrag av Bibelens presentasjon av Gud. Den eldste – og den korteste – av disse kaller vi Den apostoliske trosbekjennelse. Dette kurset vil fortelle om den kristne tro ved å bruke trosbekjennelsen som disposisjon.

Gjennom dette kurset vil du derfor bli kjent med Bibelens Gud. Det er et spennende bekjentskap.

Takk for at jeg skal få lov til å være følgesvennen din!

Bibelen

Men før vi setter i gang, kan det være praktisk å vite litt om Bibelen. Bibelen ser ut som én bok, men er i virkeligheten et lite bibliotek, og består av 66 bøker. Vi kan dele Bibelen i to hoveddeler, Det gamle testamentet (som vi forkorter GT), og Det nye testamentet (som vi forkorter NT). GT består av 39 bøker, og var ferdig før Jesus ble født. NT består av 27 bøker, og ble skrevet etter at Jesus hadde levd her på jorda og var dratt tilbake til himmelen igjen. Det kan være lurt å legge et bokmerke ved innholdsfortegnelsen både til GT og til NT, så blir det lettere å finne stedet du skal slå opp.

Hver bok er delt opp i kapitler, som igjen er delt i vers. De minste bøkene har bare ett kapittel. Hvis det for eksempel står Matt 11,28, betyr det Evangeliet etter Matteus 11. kapittel, 28. vers. I dette heftet vil jeg ikke bruke forkortelser for Bibelens bøker (som for eksempel Matt), men skrive navnet helt ut.

For at du raskt skal kunne vite om en bok står i GT eller NT, kan du starte med å se litt på innholdsfortegnelsen til NT. Da vil du oppdage at det bare er fire typer bøker: evangelier, Apostlenes gjerninger, brev og Johannes' åpenbaring. Ingen av disse typene vil du finne i GT. Hvis du lærer deg navnene på disse fire boktypene, vil du alltid vite om du skal lete i GT eller NT når du skal finne en bok i Bibelen.

Bibelen er skrevet av mange forskjellige mennesker. Noen vet vi navnet på; andre kjenner vi ikke. Men Bibelen sier at disse menneskene skrev inspirert av Guds Ånd. Derfor kaller vi Bibelen Guds Ord. Det Gud vil vi skal vite om Han, og om forholdet mellom Gud og oss mennesker, har Han fortalt oss gjennom Bibelen.

Med tillatelse fra Det Norske Bibelselskap bruker jeg oversettelsen fra 1978 når jeg siterer fra GT, og oversettelsen fra 2005 når jeg siterer fra NT.

Jeg skriver Han med stor forbokstav når jeg omtaler Bibelens Gud. Men i bibelsitatene brukes det liten bokstav, også når det er snakk om Gud.

Björg Sand

Innholdsfortegnelse

Forord.....	1
Hva tror de kristne på?	1
Bibelen.....	1
Den apostoliske trosbekjennelse	5
Gud – himmelens og jordens skaper.....	6
Menneskets verdi.....	7
Sammendrag	8
Gud den allmektige	11
Gud er allvitende.....	12
Bibelen og profetiene.....	12
Den allvitende Gud og meg	12
Gud er allestedsnærværende	13
Gud Fader.....	14
Den treenige Gud	14
Gud som vår far	14
Hva betyr det for oss å være Guds barn?.....	16
Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre.....	17
Lovens vei.....	17
Frelsens vei.....	18
Kristus.....	20
Guds enbårne (eneste fødte) Sønn	20
Vår Herre	20
Unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria	21
Maria	21
Josef.....	22
Jesu fødsel	22
Pint under Pontius Pilatus.....	24
Jesu avskjedsmåltid.....	24
Getsemane	25
Disiplene svikter Jesus.....	26
Rettsaken mot Jesus	26
Korsfestet.....	28
Jesus korsfestes	28
Jesu bønn for oss.....	28
Soldatene gjør som Gud har forutsagt	28
Jesu omsorg for Maria.....	28
Folks uforstand og Jesu kjærlighet	29
Jesus frelser en røver	29
Jesu fysiske lidelse.....	29
Det dypeste mørke.....	30
Frelsesverket er fullført.....	30

Jesus dør.....	30
Død og begravet.....	31
Forhenget i tempelet.....	31
Døde står opp.....	31
Soldatene gjør igjen det som Gud har forutsagt.....	31
Jesus begraves (Evangeliet etter Johannes 19,38-42).....	32
Graven blir sikret.....	32
Jesus står opp.....	33
Vaktmennene og de jødiske myndighetene.....	33
Kvinnene ved graven.....	33
Peter og Johannes.....	34
Maria Magdalena og Jesus.....	34
Emmaus-vandrerne.....	34
Jesus viser seg for disippelflokken.....	35
Jesus og Tomas.....	35
Oppstandelsen som tegn på Jesu guddommelighet.....	35
Jesu oppstandelse og syndenes tilgivelse.....	36
Jesu oppstandelse og evig liv.....	36
Jesu oppstandelse er unik.....	36
Fra himmelfart til gjenkomst.....	38
Misjonsbefalingen.....	38
Før opp til himmelen.....	38
Sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd.....	38
Skal derfra komme igjen.....	39
For å dømme levende og døde.....	40
Den Hellige Ånd.....	41
DHÅ viser oss hva synd, rettferdighet og dom er.....	41
DHÅ skaper tro på Jesus.....	41
DHÅ trenger materialer.....	42
Sammendrag.....	43
DHÅ's ledelse.....	44
Gjennom Bibelen.....	44
Når vi ber.....	44
Gjennom mennesker.....	45
Ved tegn.....	45
Ved en plutselig innskytelse.....	46
Gjennom bøker, sanger eller kunst.....	46
Gjennom drømmer.....	46
Ved overnaturlige fenomener som syner og røst fra himmelen.....	46
Avslutning.....	47
Åndens frukt.....	48
Kjærlighet.....	48

Glede	48
Fred	48
Overbærenhet.....	48
Vennlighet	49
Godhet.....	49
Trofasthet.....	49
Tålsomhet.....	49
Selvbeherskelse.....	49
Åndens frukt og våre liv	49
Vintreet og grenene	49
Nådegevane	51
Menigheten er Jesu kropp.....	51
Nådegaven til å være apostel.....	52
Profetiens nådegave.....	52
Nådegaven til å være lærer.....	53
Gaven til å gjøre mektige gjerninger	53
Nådegaven til å helbrede	53
Nådegaven til å hjelpe.....	53
Nådegaven til å lede.....	54
Tungetale.....	54
Avslutning.....	54
En hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn,	55
syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.....	55
Det evige liv	55
Legemets oppstandelse.....	55
Syndenes forlatelse	56
De helliges samfunn	57
En hellig, allmenn kirke	57
Amen	57
Avslutning.....	57

Den apostoliske trosbekjennelse

Jeg tror på Gud Fader, den allmektige,
himmelens og jordens skaper.

Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria,
pint under Pontius Pilatus,
korsfestet,
død og begravet, fór ned til dødsriket,
stod opp fra de døde tredje dag,
fór opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den Hellige Ånd,
en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn,
syndenes forlatelse,
legemets oppstandelse
og det evige liv. Amen

Gud – himmelens og jordens skaper

La oss begynne med begynnelsen. Bibelen starter med å fortelle om verdens skapelse. I de to første kapitlene av Bibelen står det to forskjellige skapelsesberetninger like etter hverandre. I dette heftet vil du finne disse fortellingene på slutten av dette kapitlet. Hvis du synes det blir mye å lese, kan du lese bare de versene som er skrevet med **slike fete bokstaver**.

La du merke til hva de første ordene i Bibelen var? Det er lett å huske, for helt i begynnelsen av Bibelen står det: I begynnelsen. I begynnelsen skapte Gud. I begynnelsen var altså Gud allerede. Denne verden har en begynnelse. Det var en tid da denne verden ikke var til. Og Bibelen forteller at en dag vil denne verden ta slutt. Men Gud har ingen begynnelse og ingen slutt. Det har aldri vært noen tid da Gud ikke var til, og det vil aldri komme en tid da Gud ikke er mer. Gud er fra evighet og til evighet. **Gud er evig**. Vi bruker ofte sirkelen som symbol på Guds evighet, fordi den heller ikke har noen begynnelse eller slutt.

Bibelen og naturvitenskapen (dette kan du hoppe over hvis du vil)

Om verdens begynnelse sier Bibelen at det var Gud som skapte den. Noen ganger sier folk til meg: "Jeg tror ikke at Gud skapte verden, for jeg tror på vitenskapen."

Men når vi snakker om verdens begynnelse, dreier det seg ikke om tro eller vitenskap, men om tro kontra tro. Det må jeg visst forklare litt nøyere.

De fleste vitenskapsmenn tror på en teori som kalles utviklingslæra. Dette er en teori som vil forklare hvordan alt liv har utviklet seg fra encellede vesener helt fram til mennesket. Denne læra er ikke bevist. Den er en tese. Men selv om den skulle bli bevist en gang, har vi likevel ikke løst gåten om verdens begynnelse. For utviklingslæra forteller jo hvordan alt har utviklet seg etter at livet på jorda egentlig var begynt. Derfor har en gjerne knyttet utviklingslæra til læra om "the big bang". Dette er en teori som sier at alt begynte med en eksplosjon i verdensrommet. Også dette er en tese som ikke er bevist. Men selv om det en dag skulle bli bevist at det har vært en slik eksplosjon, sier heller ikke denne teorien noe om hvordan det hele begynte. Der det ikke er noen ting, kan det jo ikke bli noen eksplosjon.

I virkeligheten er det slik at naturvitenskapen ikke kan si noe om verdens begynnelse, for naturvitenskapen kan bare uttale seg om noe som gjentas mange ganger. Men verdens begynnelse er en engangsbegivenhet, og derfor kan vitenskapen verken bekrefte eller avkrefte noen teori om hvordan det hele startet. Hvis en vitenskapsmann uttaler seg om verdens begynnelse, er det derfor ikke vitenskap, men hans tro.

I følge Bibelen startet det med at Gud skapte. Dette kan vi selvsagt heller ikke bevise. Så når jeg påstår at Gud skapte verden, er det noe jeg tror. Enhver påstand om hvordan alt begynte, vil være et uttrykk for tro.

Hva Bibelen forteller om skapelsen

Siden den kristne tro bygger på Bibelen, vil vi fortsette å se hva Bibelen sier om verdens begynnelse. Når vi leser de to skapelsesberetningene, ser vi at de er helt forskjellige. Likevel står de der rett etter hverandre, uten at de som skrev dem, så det som noe problem. Det betyr at Gud ikke har ønsket å gi oss en vitenskapelig beskrivelse av verdens begynnelse, men at Han gjennom disse fortellingene vil åpenbare for oss noen åndelige sannheter. La oss derfor gå på skattejakt og prøve å finne dem.

I Første Mosebok 1,3 står det at Gud befalte at det skulle bli lys, og så ble det lys. **Gud skapte verden ved sitt ord**. Vi mennesker må alltid ha noe å lage av, når vi vil lage noe, men Gud kan skape

av ingenting. Derfor kan Bibelen kort sammenfatte skapelsesberetningen slik: *Han talte, og det skjedde, han bød, og det stod der* (Salme 33,9).

Gud har alltid en plan og en mening med alt Han gjør. Det var ikke tilfeldig at Gud skapte verden. **Han gjorde det for oss mennesker.** Den første fortellingen understreker det ved å beskrive hvordan Gud skapte himmel og jord, alle slags vekster og dyr, og så til slutt mennesket. I den andre fortellingen blir mennesket skapt først, men etter at Gud har skapt dyrene, fører Han dem til mennesket og ber mennesket gi dyrene navn. På to helt forskjellige måter viser derfor begge fortellingene at Gud ser på mennesket som sentrum for den skapte verden. Når vi ser mektige fjell, fossende elver, søte blomster, i det hele tatt når vi ser Guds vakre natur, kan vi juble over at dette har Gud skapt for oss.

Da det ble menneskets tur, skapte Gud mennesket helt annerledes enn noen annen skapning.

Han skapte mennesket i sitt bilde (Første Mosebok 1,27). Det betyr ikke at vi kan se på våre egne kropp og tenke at slik ser Gud ut. Nei, Gud er ånd, sier Bibelen. Når mennesket er skapt i Guds bilde, må det altså bety at mennesket ikke bare har en kropp, men også en ånd. I den andre fortellingen hører vi at da Gud hadde skapt mennesket, blåste Han livspust inn i nesen hans (Første Mosebok 2,7). Det hebraiske ordet for pust betyr også ånd. Gud pustet inn i menneskets nese og ga det ånd. Begge fortellingene sier altså det samme: **Mennesket er en åndelig skapning.** Det er dette som gjør mennesket forskjellig fra dyrene. Kroppene våre kan være nokså like. Derfor kan man forske på dyr for å bruke resultatene i legevitenenskapen. Men dyrene er bare kropp. De har ingen ånd, slik som menneskene.

Men hva betyr det for oss at vi er skapt i Guds bilde som åndelige vesener? Jeg vil nevne tre ting:

1. Den første betydningen finner vi i velsignelsesordene etter at Gud hadde skapt menneskene (Første Mosebok 1,28). Han ber mennesket legge jorden under seg. Det betyr at Gud vil vi skal forske ut jorden for å kunne forstå den. Vitenskapens utgangspunkt ligger altså i de første ordene mennesket fikk høre fra Gud. Gud fortsetter med å si at menneskene skal råde over alt liv på jorden. Det betyr ikke at vi skal herske over jorden på en slik måte at vi ødelegger den verden Gud har skapt for oss, men at vi skal ta vare på den. **Som Guds ambassadører her på jorden har vi fått ansvar for å ta vare på Guds skaperverk.**
2. **Gud har gitt oss en samvittighet som forteller oss hva som er rett og galt.** Når vi gjør noe vi vet er galt, får vi vondt inni oss. Men samvittigheten trenger regler som den kan dømme etter. Det er ulike regler i de forskjellige kulturer og religioner. Mange av disse reglene er laget av mennesker, og noen av dem er imot Guds vilje. Hvis det er disse reglene vi har lært, kan samvittigheten vår narre oss til å gjøre noe som Gud ikke ønsker at vi skal gjøre. I Bibelen har Gud lært oss hva Han ønsker at samvittigheten skal ha som rettesnor og målestokk.
3. Den tredje betydningen jeg vil nevne, er den aller viktigste. Som åndelige vesener kan vi ha et personlig forhold til Gud som er ånd. Vi har frihet til selv å bestemme om vi vil adlyde Han eller ikke. Vi kan tro på Han og be til Han. Det var derfor Han skapte oss. **Vi mennesker ble skapt for å leve i et nært kjærlighetsforhold til Gud.** Det betyr at den som lever utenfor fellesskapet med Gud, bommer på målet med det å være menneske, selv om han for øvrig lever et godt liv.

Vi kan sammenfatte det vi har sett hittil, slik: **Verden ble skapt for menneskene, og menneskene ble skapt for å leve sammen med Gud.**

Menneskets verdi

Har du noen gang tenkt over hva det er som bestemmer menneskenes verdi? Til alle tider har folk vært opptatt av det, og har forsøkt å lage målestokker for å kunne måle verdien av menneskegrupper eller enkeltmennesker: hudfarge, karakterer, stilling i samfunnet, økonomi, styrke, evner osv. Det er

sant at alle disse tingene varierer fra menneske til menneske, men det blir helt galt når vi bruker dem til å bestemme hvor verdifulle menneskene er. Nei, **menneskets verdi bestemmes av det faktum at vi er skapt i Guds bilde**. Det finnes ingen mennesker som ikke er det, og det betyr at **vi alle har samme verdi**. Derfor er det meningsløst å se ned på og forakte andre mennesker. Diskriminering er noe menneskene har funnet på, og er ikke i overensstemmelse med hvordan Gud ønsker at vi mennesker skulle forholde oss til hverandre.

Kanskje vil du tenke at hvis alle mennesker har samme verdi som du har, så kan den verdien ikke være særlig høy. Men det er det jo ikke du som bestemmer. Ikke noe menneske har rett til det. Den rettigheten tilhører Gud, Han som skapte oss. Og nå skal du få høre hvilken verdi Gud har satt på deg. *"Du er dyrebar"*, sier Gud i Jesaja 43,4. *"Du er dyrebar i mine øyne, aktet høyt og elsket av meg."* Det er Guds kjærlighet som skaper din verdi. Slik er det i samfunnet også. Det som betyr noe for oss, det vi er glad i, det blir også verdifullt for oss.

I Jeremia 31,3 røper Gud hvor glad Han er i deg: *"Med evig kjærlighet har jeg elsket deg"*, sier Han. **Guds evige kjærlighet gir deg uendelig verdi.**

Du er uendelig verdifull! Du er Guds skatt. Derfor har du også ansvar for å ta vare på deg selv. Du må sørge for kroppen din, at den får mat, hvile, mosjon, venner og alt den trenger. Men du må ikke glemme at du ikke bare er kropp. Også vår ånd trenger mat, og ifølge Bibelen er det Guds Ord, Bibelen selv, som er denne åndelige maten.

Men det er jo ikke bare du som er uendelig verdifull. Gud elsker ethvert menneske som Han har skapt i sitt bilde, med den samme evige kjærligheten, og derfor har alle mennesker den samme høye verdi. **Derfor har vi også ansvar for å ta vare på hverandre.** *"Du skal elske din neste som deg selv"*, sier Gud (for eksempel i Matteus 22,39).

Slik skulle troen på Gud som skaper konkret vise seg i måten vi lever på.

Sammendrag

La oss repetere:

1. Hvis jeg tror at Gud skapte verden for meg og at Han har gitt meg ansvar for å ta vare på jorda, vil jeg gjøre hva jeg kan for ikke å ødelegge den. Kan du komme på noe du kan gjøre?
2. Hvis jeg tror at det er Gud som har skapt meg, og at Han ser på meg som uendelig verdifull, må jeg behandle meg selv som den verdifulle skapningen jeg er. Hvordan?

Jeg må aldri bli hovmodig (jeg har jo ikke skapt meg selv) eller beskjeden med tanke på evnene jeg har (de er jo gaver fra Gud), men jeg har ansvar for å utvikle dem og bruke dem.

3. Hvis jeg tror at Gud har skapt alle mennesker i sitt bilde og elsker hvert eneste menneske med den samme evige kjærlighet, kan jeg aldri forakte eller se ned på noe menneske, men jeg ønsker å leve mitt liv i nestekjærlighet.

For meg er det også slik at når jeg tenker på jorda som Gud har skapt, og på livet Han har gitt meg, og på alle menneskene Han har latt meg møte, blir hjerte på nytt fylt av takk. Slik leder troen på Gud som skaper meg til et liv i takknemlighet.

Første Mosebok

Kap. 1

1 I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden. 2 Jorden var øde og tom, og mørke lå over havdypet. Men Guds Ånd svevet over vannet. 3 Da sa Gud: «Det bli lys!» Og det ble lys. 4 Gud så at

lyset var godt, og han skilte lyset fra mørket. 5 Gud kalte lyset dag, og mørket kalte han natt. Og det ble kveld, og det ble morgen, første dag.

6 Gud sa: «Det skal bli en hvelving midt i vannet, og den skal skille vann fra vann!» Og det ble slik. 7 Gud gjorde himmelhvelvingen og skilte vannet som er under hvelvingen, fra vannet som er over den. 8 Gud kalte hvelvingen himmel. Og det ble kveld, og det ble morgen, andre dag.

9 Gud sa: «Vannet under himmelen skal samle seg på ett sted, så det faste land kommer til syne!» Og det ble slik. 10 Gud kalte det faste land for jord, og vannmassen kalte han hav. Og Gud så at det var godt.

11 Da sa Gud: «Jorden skal la grønne vekster gro fram, planter som setter frø, og trær som bærer alle slags frukt med frø i, på jorden!» Og det ble slik. 12 Jorden bar fram grønne vekster, planter som setter frø, og trær som bærer frukt med frø i, hvert etter sitt slag. Og Gud så at det var godt. 13 Og det ble kveld, og det ble morgen, tredje dag.

14 Gud sa: «Det skal bli lys på himmelhvelvingen. De skal skille mellom dag og natt og være merker som fastsetter høytider, dager og år. 15 De skal skinne på hvelvingen og lyse ut over jorden.» Og det ble slik. 16 Gud skapte de to store lysene, det største til å råde om dagen og det minste til å råde om natten, og stjernene. 17 Gud satte dem på himmelhvelvingen til å lyse ut over jorden, 18 til å råde om dagen og natten og til å skille lyset fra mørket. Og Gud så at det var godt. 19 Og det ble kveld, og det ble morgen, fjerde dag.

20 Gud sa: «I vannet skal det myldre av liv, og fugler skal fly over jorden, under himmelhvelvingen.» 21 Og Gud skapte de store sjødyrene og alt liv som det yrer og kryr av i vannet, hvert etter sitt slag, og alle dyr som har vinger til å fly med, hvert etter sitt slag. Og Gud så at det var godt. 22 Han velsignet dem og sa: «Dere skal være fruktbare og formere dere og fylle vannet i havet, og fuglene skal formere seg på jorden!» 23 Og det ble kveld, og det ble morgen, femte dag.

24 Gud sa: «Jorden skal la alle slags levende skapninger gå fram, fe, kryp og ville dyr, hvert etter sitt slag.» Og det ble slik. 25 Gud skapte alle slags ville dyr og alle slags fe og krypet på marken av alle slag. Og Gud så at det var godt.

26 Da sa Gud: «La oss skape mennesker i vårt bilde, som et avbilde av oss! De skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen, over feet og alle ville dyr og alt krypet som det kryr av på jorden.» 27 Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem. 28 Gud velsignet dem og sa til dem: «Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden og legg den under dere! Dere skal råde over fiskene i havet og fuglene under himmelen og alle dyr som det kryr av på jorden!» 29 Og Gud sa: «Se, jeg gir dere alle planter som setter frø, så mange som det finnes på hele jorden, og alle trær som bærer frukt med frø i. De skal være til føde for dere. 30 Og til alle dyr på jorden og alle fugler under himmelen og alt som kryper på jorden, alt som har livsånde i seg, gir jeg alle grønne planter til føde.» Og det ble slik. 31 Gud så på alt det han hadde gjort, og se, det var overmåte godt. Og det ble kveld, og det ble morgen, sjette dag.

Kap. 2

1 Slik ble himmelen og jorden fullført med hele sin hær. 2 Den sjuende dagen hadde Gud fullført hele sitt verk. Og Gud hvilte den sjuende dagen etter at han hadde gjort alt dette. 3 Gud velsignet den sjuende dagen og lystet den hellig. For den dagen hvilte Gud etter det verk han hadde gjort da han skapte.

4 Dette er fortellingen om himmelen og jorden da de ble skapt. På den tid Herren Gud skapte jorden og himmelen, 5 fantes det ikke en busk på jorden, og ennå hadde ikke et grønt strå grodd fram. For Herren Gud hadde ikke latt det regne på jorden, og det var ingen mennesker til å dyrke den. 6 Men en kilde sprang fram av jorden og vannet hele marken. 7 Og Herren Gud formet mannen av jord fra marken og blåste livspust inn i hans nese, så mannen ble til en levende skapning.

8 Herren Gud plantet en hage i Eden, et sted i øst. Der satte han mannen han hadde formet. 9 Og Herren Gud lot alle slags trær vokse opp av jorden, herlige å se på og gode å spise av, og midt i hagen livets tre og treet som gir kunnskap om godt og ondt.

10 En elv gikk ut fra Eden. Den vannet hagen og delte seg siden i fire grener. 11 Den første heter Pisjon. Det er den som renner rundt hele Havila-landet, der det er gull. 12 Gullet i det landet er godt, og der finnes også bedolah-kvae og karneol. 13 Den andre elven heter Gihon. Det er den som renner omkring hele Nubia. 14 Den tredje elven heter Hiddekel. Det er den som renner øst for Assur. Og den fjerde elven er Euftrat.

15 Så tok Herren Gud mannen og satte ham i Eden til å dyrke og passe hagen. 16 Og Herren Gud gav mannen dette påbud: «Du kan spise av alle trærne i hagen. 17 Men treet som gir kunnskap om godt og ondt, må du ikke spise av; for den dagen du spiser av det, skal du dø.»

18 Da sa Herren Gud: «Det er ikke godt for mannen å være alene. Jeg vil gi ham en hjelper som er hans like.» 19 Og Herren Gud tok jord og formet alle dyrene på marken og alle fuglene under himmelen, og han førte dem til mannen for å se hva han ville kalle dem. Det navnet mannen gav hver levende skapning, det skulle den ha. 20 Så satte mannen navn på alt feet, alle fuglene under himmelen og alle ville dyr i marken. Men for seg selv fant mannen ingen hjelper som var hans like.

21 Da lot Herren Gud en dyp søvn komme over mannen. Og mens han sov, tok han et av hans ribben og fylte igjen med kjøtt. 22 Av det ribbenet Herren Gud hadde tatt fra mannen, bygde han en kvinne, og han førte henne bort til ham.

23 Da sa mannen:

«Dette er da ben av mine ben
og kjøtt av mitt kjøtt.
Hun skal kalles kvinne,
for av mannen er hun tatt.»

24 Derfor skal mannen forlate sin far og sin mor og holde seg til sin hustru, og de to skal være ett.

25 De var nakne, både mannen og hans hustru, men de skammet seg ikke.

Gud den allmektige

I forrige kapittel lærte vi at Gud kan skape av ingenting. Det høres jo helt umulig ut. Men i Evangeliet etter Lukas 1,37 står det: *For ingen ting er umulig for Gud*. Hvis Gud hadde hatt en ordbok, ville ordet umulig ikke stå der. **Gud kan alt. Han er allmektig.** Det er fantastisk å tenke på!

Men før vi snakker om hva det betyr for oss at Gud er allmektig, er det et par ting vi må merke oss.

1. Selv om Gud er allmektig, er det noe Han ikke kan. Det høres jo ut som en selvmotsigelse, men det er det ikke. For **det Gud ikke kan, er å gjøre noe galt og vondt**. Han er jo Gud, og ikke et menneske. Det betyr for eksempel at Gud ikke kan lyve. Det kan det være viktig for oss å huske. Når vi leser i Bibelen, Guds ord, kan det hende at vi ikke *kan* eller *tør* tro at det vi leser, er sant. Men Gud kan ikke lyve, så vi kan trygt tro Hans ord.
2. Gud har gitt menneskene en fri vilje. I praksis betyr det at **Gud har lovet ikke å stoppe oss, selv når vi velger å gjøre noe som er galt og mot Hans vilje**. Han blir bedrøvet og lei seg, men Han respekterer våre valg. Krig og vold, for eksempel, er ikke et bevis på Guds avmakt, men et resultat av menneskers synd, det vil si at noen mennesker har valgt å være ulydige mot Gud.

Da menneskene for første gang syndet mot Gud, ble jorden forbannet. Derfor er selv naturkatastrofer et resultat av menneskehetens synd.

Men en dag vil Gud straffe synden. Da vil også denne syndens verden forgå.

I mange religioner tror en at det er utallige guder. I disse religionene er det ingen gud som kan alt. Hver enkelt gud har bare én eller noen begrensede oppgaver. Da blir det nødvendig med mange guder.

Bibelen sier at det bare er én sann, levende Gud. Det er mulig nettopp fordi Gud er allmektig. Og Gud er ingen gnier. Han lar oss få oppleve sin allmakt i oss, gjennom oss og rundt oss.

Når vi opplever noe som er vondt og vanskelig, kan vi be Gud om hjelp. Gud har aldri lovet at vi skal slippe alt som er vondt, men Han har lovet å være sammen med oss – og hjelpe oss gjennom problemene. Noen ganger gir Han kraft og tålmodighet til å holde ut, andre ganger gir Han visdom til å finne en løsning.

Men Gud vil ofte svare annerledes enn jeg hadde tenkt og ønsket. Gud har all makt, men det er Han – og ikke jeg – som bestemmer hvordan Han skal bruke den. Når vi ber, vil Gud svare ut i fra sin kjærlighet og visdom. Noen ganger blir svaret "ja". Andre ganger ser Gud at det jeg ber om vil være til skade for meg selv eller andre. Da må Han svare "nei", slik en mor vil svare nei når barnet ber om å få låne en skarp kniv for å leke. Det som også ofte skjer, er at Gud ser at det vi har bedt om, i og for seg er bra, men at det er noe annet som er enda bedre. Da vil Han gi oss det Han ser gagnar oss og menneskene rundt oss best.

Ofte synes vi det tar forferdelig lang tid før Gud svarer. Vi vil jo gjerne ha svaret med en gang, og har ikke tålmodighet til å vente. Men Gud har ikke hastverk. Han bønnehører i *rette tid*, står det i Paulus' andre brev til korinterne 6,2.

Gud kan jo ikke gjøre feil. Derfor kan vi trygt be om hva vi vil, og så overlate avgjørelsen til Han, i vissheten om at både svaret og tidspunktet er det beste.

Noen ganger vet jeg hva som er rett å gjøre, men jeg tør ikke, eller jeg tror at jeg ikke kan gjøre det. Da kan jeg be Gud om mot og kraft. En bønn om hjelp til å gjøre det rette, det som Gud ber oss om å gjøre, det er en bønn Gud alltid vil svare ja på. Det hadde Paulus, en av kristendommens første misjonærer, erfart. Han skriver i brevet til filipperne 4,13: *Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk.* Paulus sier altså at han makter alt. Men Paulus var ikke allmektig. Han var jo et menneske. Fysisk var han ikke spesielt sterk. Han led av en sykdom, som han aldri ble frisk av. Vi vet ikke hva slags sykdom det var, men noen mener at det kanskje var malaria. Paulus reiste rundt og forkynnte Guds Ord, men også da kunne han føle seg ”svak, redd og skjelvende”, som han skriver i brevet til menigheten i Korint (Paulus’ første brev til korinterne 2,3). Når han likevel kan vitne om at han maktet alt, var det fordi han hadde opplevd at Gud hadde gitt han styrke.

Det betyr ikke at den som tror på Bibelens Gud, får styrke til å gjøre alt en selv vil. Men det betyr at **når vi ber Gud om hjelp til å gjøre det Han ber oss om å gjøre, vil Han gi den styrke, det mot og den visdom som trenges.** Det å tro på den allmektige Gud betyr derfor at vi ved Hans hjelp kan gjøre ting vi aldri ville klart i egen kraft.

Når vi i trosbekjennelsen sier at Gud er allmektig, betyr det ikke bare at Gud kan alt, men også at **Han vet alt (Gud er allvitende)** og at **Han er overalt på en gang (Gud er allestedsnærværende).**

Gud er allvitende

Bibelen og profetiene

Gud vet alt som har hendt siden verden ble skapt og alt som vil skje så lenge denne verden eksisterer. Når Gud forteller hva som skal skje i framtiden, gjetter Han ikke. Han vet. Derfor vil det alltid bli slik som Gud har sagt. Bibelen er full av profetier. Noen av disse profetiene handler om hva som skulle skje med israelsfolket eller med folkene som bodde rundt omkring. Og så gikk det slik som Bibelen sier. Mange av profetiene handler om Messias, Frelseren. Da Jesus kom, ble den ene etter den andre av disse messiasprofetiene oppfylt. Profetiene om Messias handlet altså om Jesus. Noen av disse profetiene skal vi lære om senere.

Når vi ser på Bibelens profetier og deres oppfyllelser, skjønner vi at Bibelen umulig kan være menneskeverk. Det må stå en allvitende Gud bak. Hvordan kan du ellers forklare oppfyllelsen av Bibelens profetier? Noen av profetiene handler om noe som ennå ikke er oppfylt. Men det vil helt sikkert bli som Gud har sagt. Han har jo bare fortalt det Han vet skal skje.

Det betyr ikke at Han har bestemt alt som skjer, eller at alt som skjer, er Hans vilje. Vi lærte jo at Gud har gitt menneskene en fri vilje – også til å si nei til Han. Men selv det som er mot Guds vilje, vet Gud om, og kan fortelle om det på forhånd.

Den allvitende Gud og meg

Det at Gud er allvitende betyr også at den Gud som elsker meg, **Han vet alt om meg.**

I Salme 139,1-6 står det slik:

1 Herre, du ransaker meg og kjenner meg.

2 Om jeg sitter eller står, så vet du det, langt bortefra merker du mine tanker.

3 Om jeg går eller ligger, ser du det, du kjenner alle mine veier.

4 Ja, før jeg har et ord på tungen, vet du det, Herre, fullt og helt.

5 Bakfra og forfra omgir du meg, du har lagt din hånd på meg.

Det er for underfullt til å skjønne, det er så høyt at jeg ikke kan fatte det.

Har du noen gang opplevd at du kom til å si noe du slett ikke hadde tenkt å si? Men selv om du ikke visste hvilke ord som skulle komme ut av munnen din, visste Gud det. Den Gud som elsker deg, vet alt du har gjort, og alt du vil komme til å gjøre. Han kjenner dine dypeste hemmeligheter. Han kan se inn i hjertets innerste, der du har gjemt det du ikke ønsker at noen skal vite, og vet også om de ting i livet ditt som du helst vil glemme. Er det nifst å tenke på, syns du? Eller syns du det er trygt? Selv syns jeg det er trygt og godt, nettopp fordi Bibelen forteller meg at Gud er kjærlighet. Hvis Han ikke hadde vært det, ville jeg blitt redd ved tanken på at Gud vet alt om meg.

Jeg behøver aldri spille skuespill for Gud, behøver ikke late som om jeg er bedre enn jeg egentlig er. Heldigvis! Det ville vært nokså slitsomt om jeg hele tiden måtte prøve å skjule mine svakheter, tabber og feil for Han. Men det er helt unødvendig. Han vet jo alt likevel. Det er det befriende å tenke på.

Overfor mennesker kan vi av og til tenke: "Hva vil de si om de fikk vite dette om meg? Vil de forakte meg, tro?" Men overfor Gud behøver vi ikke lure på det. Han har fortalt hva Han mener. Vi leste det i forrige kapittel: *Med evig kjærlighet har jeg elsket deg.* (Jeremia 31,3) **Gud vet alt om meg. Likevel er Han glad i meg!**

Gud er allestedsnærværende

La oss fortsette å lese i Salme 139, versene 7-10:

7 Hvor skal jeg gå bort fra din Ånd, hvor skal jeg flykte fra ditt åsyn?

8 Farer jeg opp til himmelen, er du der, rer jeg leie i dødsriket, er du der.

9 Tar jeg morgenrødens vinger på og slår meg ned der havet ender,

10 så fører du meg også der, din høyre hånd, den holder meg fast.

Gud er overalt. Derfor kan Han være Gud for alle folkeslag og alle mennesker. Hvis Gud ikke hadde vært allestedsnærværende, måtte de forskjellige stedene ha ulike guder.

Gud er overalt. Så lenge vi lever her på jorda, kan vi ikke rømme fra Gud. Selv om vi vender Han ryggen, vil Han aldri vende oss ryggen. Alltid vil Han stå foran oss med utstrakte armer og invitere oss inn i fellesskapet med seg.

La oss si det litt mer positivt. **Overalt hvor vi er, er Gud sammen med oss.** Vi er aldri alene. Noen ganger kan det føles som om ingen bryr seg om oss og at vi er helt alene. Men også da er Gud hos oss og elsker oss. Det er trygt og godt å huske på.

Og fordi Gud er allestedsnærværende, kan Han være sammen med familie, slekt og venner i hjemlandet ditt, samtidig som Han er sammen med deg her i Norge.

Fordi Gud alltid er sammen med oss, kan vi be til Gud når som helst og hvor som helst. Vi behøver ikke gå til noe bestemt sted eller vende oss i en bestemt retning. Noen ganger vil vi lukke øynene og folde hendene for å kunne konsentrere oss om bønnen. Andre ganger vil vi snakke med Gud mens vi samtidig gjør noe annet, for eksempel når vi kjører bil, sitter på bussen, går tur, lager mat eller hva vi nå enn holder på med. Når vi er sammen med andre mennesker, kan vi sende en bønn til Gud om velsignelse for dem vi er sammen med. Noen ganger vil vi be høyt, også når vi er alene, fordi det da er lettere å konsentrere seg. Andre ganger ber vi stille, inni oss. **Uansett hvor eller når eller hvordan vi ber, hører Gud oss.** Han er jo sammen med oss.

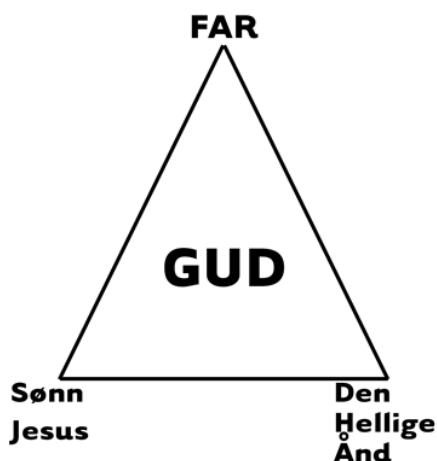
Gud Fader

(Fader betyr far)

Den treenige Gud

Når vi leser hva Bibelen forteller om Gud, forstår vi at Gud på mange måter er veldig forskjellig fra oss mennesker. Én av forskjellene er at vi mennesker bare har ett "jeg", vi er bare én person, men Gud har tre "jeg". Han er tre personer. Det betyr ikke at det er tre guder. Nei, Bibelen understreker veldig sterkt at det bare er én sann, levende Gud. Riktig nok finnes det utallige guder i denne verden, men det er guder som menneskene har laget, med sine hender eller med sin tanker. Bibelen kaller slike menneskelagde guder for *avguder*. Den ene sanne, levende Gud er ikke laget av mennesker. Tvert imot, det er Han som har skapt oss.

Det at Gud er én, men likevel tre personer, kaller vi med et vanskelig ord *treenighet*. Bibelens Gud er en treenig Gud. Ofte bruker vi en trekant som symbol for den treenige Gud.

En trekant har tre sider, men er én trekant.

På samme måte har Gud tre "jeg", men er én Gud.

De tre "jeg" er Far, Sønn (Jesus) og Den hellige ånd.

Bibelen bruker ikke navnet "Den treenige Gud". Men i Evangeliet etter Matteus 28,20 står det at navnet til Gud er "Far, Sønn og Den hellige ånd". Det er dette vi mener når vi sier at Gud er treenig.

For oss mennesker er det umulig å forstå hvordan Gud kan være tre personer når Han er én Gud. Men det er da ikke noe rart at vi ikke kan forstå Gud. Tvert imot ville det være hovmodig å mene at vi, som er Guds skapninger, skulle kunne forstå Gud, han som har skapt oss. Men Gud har gjennom Bibelen selv presentert seg som "Far, Sønn og Den hellige ånd". Og Gud vet jo selvsagt hvordan Han er. Og Han lyver ikke. Derfor kan vi trygt tro at Gud er treenig, selv om vi ikke kan forstå det.

Se på trosbekjennelsen på side 2. Da vil du se at det står at vi kristne tror på Gud Fader, og på Jesus, Guds sønn, og på Den hellige ånd. **Den kristne trosbekjennelse er en bekjennelse til den treenige Gud.**

Gud som vår far

Jesus pleide å kalle Gud for "Far" når Han bad. For Jesus var det helt naturlig. Han er jo Sønnen i guddommen. Men Bibelens glade budskap er at Gud ønsker å være vår far også.

Gud er alle menneskers skaper, men ikke alle menneskers far. Hvordan kan det ha seg?

Jeg hørte en gang en historie som kan hjelpe oss til å forstå dette. En gutt lagde seg en fin, liten båt. Da den var ferdig, tok han den med seg til sjøen, og der lekte han med den hele dagen. Men akkurat da han skulle ta med seg båten for å gå hjem igjen, kom det en stor bølge og førte båten vekk. Han prøvde å få tak i den, men klarte det ikke, og gikk gråtende hjem.

Noen dager senere var han i byen. Da fikk han se en gutt som gikk og bar på båten han selv hadde mistet. Han sprang bort til den andre gutten og bad om å få båten tilbake. "Den er min. Det er jeg som har laget den", sa han. Men den andre gutten ville ikke levere båten tilbake.

"Nå er den min. Det er jeg som har funnet den", mente han. Men da gutten som hadde laget båten, gav den andre alle pengene han hadde meg seg, fikk han båten likevel. Han klemte den

inn til seg og sa: "Først laget jeg deg. Og så kjøpte jeg deg tilbake. Nå må du vel virkelig være min!"

Jeg vet ikke om dette er en sann historie eller om noen har laget den. Men den er i alle fall et fint bilde på forholdet mellom Gud og oss.

Gud skapte oss mennesker for at vi skulle være Hans barn og alltid leve sammen med Han. Men menneskene syndet mot Gud, og gled vekk fra Han. Dermed plukket djevelen menneskene opp og påstår: "Jeg fant dem. Nå er de mine". Da dro Gud "til byen"; dvs. Han ble menneske og kom inn i vår verden, vår historie. På korset betalte Han prisen og kjøpte oss tilbake. (Dette skal vi snakke mer om i de neste kapitlene.) I Jesaja 43,1 står det slik: *Og nå, så sier Herren, han som skapte deg, Jakob, og formet deg, Israel: Frykt ikke, jeg har løst deg ut; jeg har kalt deg ved navn, du er min.* Når du leser dette verset, kan du sette ditt eget navn inn der det står Jakob og Israel. **Gud sier at Han har skapt deg og formet deg. Og Han har "løst deg ut"; det betyr at Han har kjøpt deg fri. Så nå er du egentlig Hans.**

Men vi er ikke en ting, slik som guttens båt. Vi er mennesker med en fri vilje. Derfor vil Gud aldri tvinge oss. Han har skapt oss og kjøpt oss fri, men **vi må selv velge om vi vil tilhøre Han eller ikke.** Gud respekterer våre valg.

Men hvordan kan vi velge å tilhøre Gud; bli Hans barn? Bibelen sier at det skjer når vi tror på Jesus, når vi tar imot Han (Evangeliet etter Johannes 1,12). Det å ta imot Jesus, betyr å invitere Han inn i hjertet.

Alle som tror på Jesus, er Guds barn, men for den troende som ennå ikke er døpt, er det som en fostertilstand. Ved dåpen blir vi født inn i Guds familie.

Den som tror på Jesus, er altså Guds barn. Men han blir ikke Gud. Det betyr ikke det samme når vi sier at *vi er Guds barn*, som når vi sier at *Jesus er Guds Sønn*. Når vi sier at Jesus er Guds Sønn, betyr det at Jesus er Sønnen i treenigheten. Han er en person i Gud. Han er Gud. Men når vi sier at vi er Guds barn, kan det mer sammenliknes med adoptivbarn, til tross for at jeg nettopp har sagt at vi blir født som Guds barn når vi blir døpt. Jeg kjenner en norsk familie som vi kan kalle Hansen. De har fire barn. Tre av dem har mor født selv, den fjerde er adoptert fra Japan. I det øyeblikket adoptivpapirene var i orden, fikk den vesle gutten norsk statsborgerskap, men han fikk ikke lyst hår og blå øyne. Han ser fremdeles ut som japaner. På samme måte vil vi alltid være mennesker, også om vi blir Guds barn. Selv når vi kommer hjem til Gud, vil vi fortsatt være mennesker. Vi blir ikke Gud, og heller ikke engler.

Mor og far Hansen sier at de er akkurat like glad i alle sine barn. Det er ikke slik at de er mindre glad i adoptivsønnen enn i de andre barna. I menneskenes verden er det nok ikke alltid slik, men **Gud Fader er like glad i sine adoptivbarn som i Jesus**, Han som er Guds Sønn fra evighet av. Han elsker oss jo med en evig kjærlighet, og høyere enn det går det ikke an å elske.

Hva betyr det for oss å være Guds barn?

Den som er Guds barn kan selvsagt kalle Gud far. Ja, i Paulus' brev til romerne 8,15 står det at vi kan kalle Gud "Abba". Abba betyr egentlig "pappa". **Den som tror på Jesus er satt inn i et barn-pappa-forhold til Gud.**

Når mor og far Hansen dør, skal barna fordele det som foreldrene eide. Da kan ikke de tre eldste si til den yngste: "Du er bare adoptiv sønn, så du kan ikke arve sammen med oss." Nei, som adoptiv sønn har han de samme arverettighetene som de andre barna. Slik er det også i Guds familie. **Som Guds adoptivbarn er vi Guds arvinger, og Kristi (Jesu) medarvinger** (Paulus' brev til romerne 8,17).

Jeg er eldst i en søskenflokk på seks. Da mine foreldre døde, arvet hver av oss en sjettedel. Hvis jeg hadde vært enebarn, ville jeg ha arvet alt alene. I denne verden er det slik at jo flere barn det er, jo mindre arver hver enkelt. Men slik er det ikke i Guds rike. Jeg behøver ikke være redd for at det skal bli mindre på meg når Guds familie vokser. Nei, hver enkelt av oss

arver Guds rike og hele Guds rikdom og herlighet. **Selv om vi er fattige på jordisk gods, så er vi likevel rike. Vi er jo Guds arvinger.** Tanken på det kan hjelpe oss til ikke å være så opptatt av penger og ting i denne verden.

Det er trygt å være Guds barn. Gud er ikke en fjern, streng Gud, men pappa. Som vår far tar Han seg av oss og gir oss det vi trenger. Derfor behøver vi ikke være bekymret. Det er nesten ingen ting en blir så sliten av som å bekymre seg. Og hadde det enda kommet noe godt ut av det! Men det gjør det jo ikke. I Evangeliet etter Matteus 6,25-34 oppfordrer Jesus oss mange ganger til ikke å være bekymret, siden vi har en himmelsk far som vet alt vi trenger. Og Han lover at hvis vi først søker Guds rike og Guds rettferdighet (hvis vi ber Gud om frelse og tilgivelse), vil Gud ikke bare gi oss det, men også alt vi trenger mens vi lever her på jorda. Derfor kan vi kaste alle våre bekymringer på Gud, vår far, Han som har omsorg for oss (Peters første brev 5,7). **Når vi ikke bruker krefter og energi på å bekymre oss, kan vi i stedet bruke kreftene på å takle de problemene og vanskelighetene som vi støter på den dagen. Og vi kan be Far om hjelp til det.**

Alle som tror på Jesus har samme himmelske far. Derfor er vi søsken. **Som kristen er en satt inn i en søskenflokk som er spredt over alt i verden.** Hvor vi enn kommer, vil det være søsken. Det er det oppmuntrende å tenke på.

Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre

Se på trosbekjennelsen på side 2. Avsnittet om Jesus begynner slik: Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre. Men hva betyr navnet Jesus egentlig? Hvorfor kalles Jesus ofte Jesus Kristus? Hva menes med uttrykket "Guds enbårne Sønn"? Og hva betyr det når vi kaller Jesus "vår Herre"? Disse spørsmålene vil vi tenke over i dette kapitlet. Men før vi gjør det, må vi se hvorfor Jesus ble menneske, enda Han er Gud.

Lovens vei

Da Gud skapte verden, var alt godt. Menneskene hadde det gode fellesskapet med Gud som de var skapt til. Men så skjedde det noe forferdelig. Menneskene var ulydige mot Gud og brøt det eneste budet Gud hadde gitt dem. Slik kom synden inn i vår verden og ødela harmonien som hadde vært mennesker imellom og mellom menneskene og Gud. **Synd er ulydighet mot Gud.** Nå var det ikke lenger naturlig for menneskene å leve slik Gud hadde planlagt, så det ble viktig for Gud å gi menneskene "oppskrift" på det gode livet, hvordan Han ønsker at vi skulle leve i forhold til Gud og våre medmennesker. Denne "oppskriften" kaller vi Guds bud. Noen av disse budene lyder:

- *Du skal ikke ha andre guder enn meg (Bibelens Gud).*
- *Du skal hedre din far og din mor.*
- *Du skal ikke bryte ekteskapet.*
- *Du skal ikke begjære noe som hører din neste til.*

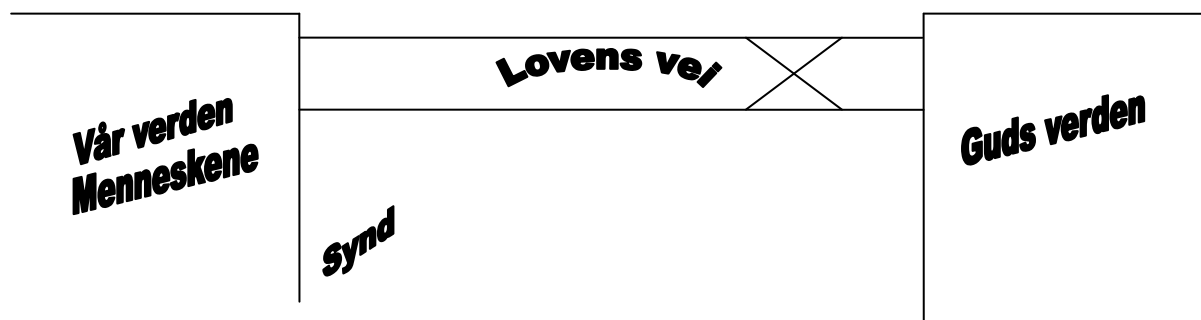
Jesus sammenfatter Guds vilje i to bud: *Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Du skal elske din neste som deg selv.* (Evangeliet etter Matteus 22,37 og 39).

Det er Guds vilje at vi skal leve hele livet i kjærlighet til Han og våre medmennesker. Når vi ikke gjør det, kaller Gud det synd. **Gud er hellig.** Det betyr at Han ikke kan ha fellesskap med synd. Synd skiller oss fra Gud. Slik er det blitt en dyp kløft mellom vår verden og Guds verden, mellom oss mennesker og Gud.

Bibelen sier at Gud har sørget for to veier fra oss mennesker til seg. **Den ene er Lovens vei.**

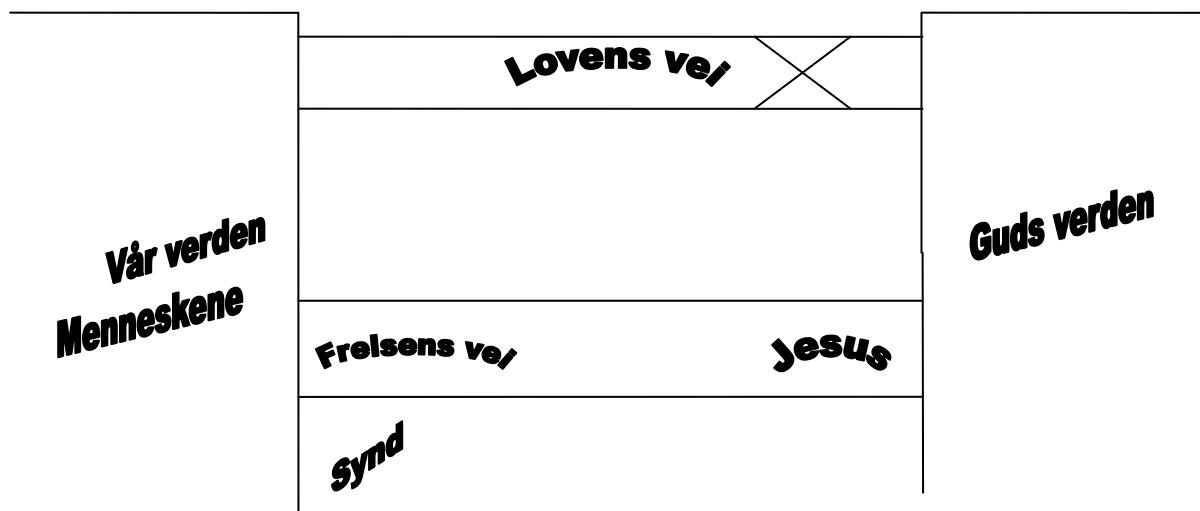
Den som holder Guds lov, Guds bud, kommer til Guds verden ved Lovens vei. Da frelser vi oss selv. Men hvis vi bryter et eneste bud, om det så bare er én enkelt gang, har vi ikke lenger holdt Guds bud. Da blir Lovens vei stengt, og vi kan ikke lenger frelse oss selv.

I Paulus' brev til romerne 3,23 står det: *alle har syndet og mangler Guds herlighet.* Det er ingen mennesker som er fullkomne. **Vi har alle syndet mot Gud. Derfor kan ingen komme til Gud på Lovens vei. Den er stengt for oss.**

Frelsens vei

Til alle tider har menneskene selv prøvd å lage seg veier til Gud, ved religiøsitet, ved selvplageri, ved å gjøre mange gode gjerninger osv. Men siden vi alle synder, og siden synden skiller oss fra Gud, vil de menneskelagede veiene aldri nå helt fram til Guds side. Men Gud har sørget for en ny vei fra seg til oss. Det er Frelsens vei. **Jesus er selv denne veien.** Det forteller Han oss i Evangeliet etter Johannes 14,6: "Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Far uten ved meg." Jesus ble menneske for å kunne bli Frelsens vei.

Jesus

Jesu *navn* forteller også at Han er Frelsens vei. Jesus betyr "Gud er frelse" eller "Gud frelser". Det var et vanlig navn blant jødene. I GT er det en bok som har navn etter en mann som het Josva. Det er det samme navnet, men med hebraisk uttale. Når jødiske foreldre kalte sine sønner Jesus (eller Josva), var det vel enten som en trosbekjennelse (Gud vil frelse oss!), eller som et håp (jeg håper at Gud vil frelse oss). Men det var ikke mennesker som hadde valgt Jesu navn. Det var Gud Fader selv. Derfor blir Jesu navn som et svar på menneskers tro og håp: "Ja, det er sant at Gud er frelser. Og *dette er Frelseren.*" Det er viktig å huske at **Jesus betyr Frelseren**, for Bibelen snakker ofte om å *tro på Jesu navn*. Det betyr å tro på Jesus som sin frelser.

Vi kan ofte ha forskjellige tanker om hva vi ønsker en frelser skal gjøre for oss. Mange tenker på en frelser som en som kan hjelpe i sykdom, nød eller andre vanskeligheter. Men i Evangeliet etter Matteus 1,21 står det at Jesus fikk navnet sitt fordi **Han skulle frelse oss fra våre synder**. Jesu frelse er derfor først og fremst frelse

fra SYND

inn i GUDS TILGIVELSE

fra SYNDENS (OG SATANS) MAKT

inn i GUDS FAMILIE

fra SYNDENS KONSEKVENNS (en evighet borte fra Gud) inn i EVIG LIV (en evighet sammen med Gud).

Jesu frelse inkluderer også mye mer. Noen har opplevd at Jesus har frelst dem fra et liv der en selv er sentrum til et liv der Gud og medmennesker er det. Andre kan vitne om at Jesus har frelst dem fra frykt for døden, og gitt dem trygghet og glede. Noen jubler over at livet har fått mål og mening. Mange flere ting kunne vært nevnt også. Men alt dette er en del av Jesu frelse fra synd og fra syndens makt og konsekvens.

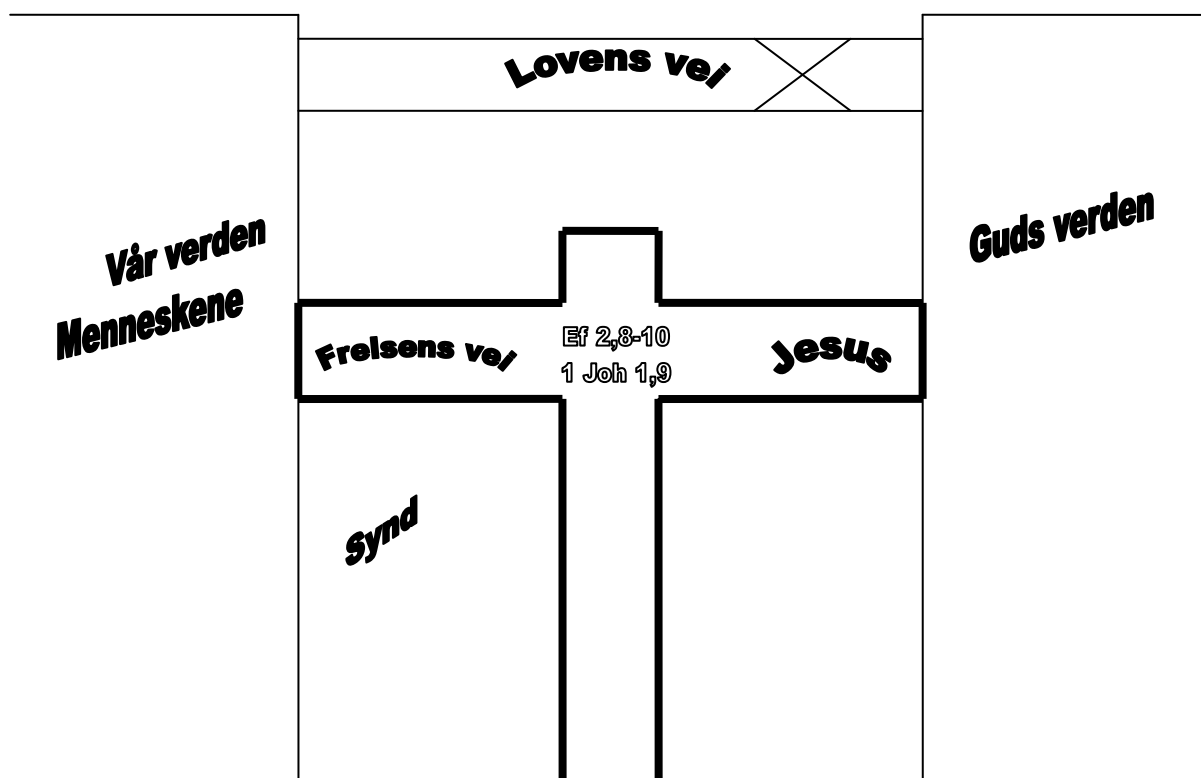
For å kunne bli vår frelser, bli Frelsens vei, måtte Jesus, enda Han er Gud, først bli

menneske. Men det var ikke nok. **Som representant for menneskeheten tok Han alle våre synder på seg.** I Paulus' andre brev til korinterne 5,21 står det: *Han som ikke visste av synd*

(Jesus), *har han (Gud Fader) gjort til synd for oss, for at vi i ham (Jesus) skulle få Guds rettferdighet.*

Jesus bar våre synder opp på korset, og der tok Han straffen i stedet for oss. Han døde for oss. Men Jesus er Gud, og døden kunne ikke herske over Han. Jesus stod opp igjen fra graven. **Det var ved sin død og sin oppstandelse at Jesus ble Frelsens vei.** Alt dette skal vi lære mer om i de neste kapitlene.

Siden Lovens vei er stengt, er det nå bare én vei til Gud Fader, og det er Jesus, Frelsens vei. Vi leste jo at Jesus sa det slik i Evangeliet etter Johannes 14,6: *"Ingen kommer til Far uten ved meg."*

Hvis vi ønsker å komme til Gud Fader og Hans rike, må vi gå den eneste veien som fører dit. **Vi begynner å gå på Frelsens vei når vi tror på Jesus og blir døpt i Den treenige Guds navn** (Evangeliet etter Markus 16,16). Det er viktig å starte hvis vi vil nå målet. Men det er like viktig å fortsette helt til vi når fram. Om livet på Frelsens vei, livet som en kristen, kan vi lese i Paulus' brev til efeserne 2,10 (Ef på tegningen over), men vi leser fra vers 8: *For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave. 9 Det hviler ikke på gjerninger, for at ingen skal skryte av seg selv. 10 For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem.*

Versene 8 og 9 understreker at vi aldri kan bli frelst ved gode gjerninger, for ingen gode gjerninger kan stryke vekk synden. Lovens vei er stengt. Vi blir frelst av nåde. Det betyr at frelsen er Guds gave til oss. Vi tar imot frelsen ved troen på Jesus. Men det betyr ikke at Gud ikke ønsker at vi skal gjøre kjærlighetsgjerninger. Tvert imot. I vers 10 står det at **vi er skapt til å gjøre gode gjerninger.** Bibelen sier til og med at Gud på forhånd har lagt gjerningene ferdige for oss. Gud ønsker at vi hver dag skal gjøre de gjerningene Han har lagt ferdige for oss. Noen ganger gjør vi det. Andre ganger legger vi ikke merke til de gjerningene Gud har lagt ferdige, kanskje fordi vi er for opptatt med oss selv. Eller vi kan se hva Gud ønsker at vi skal gjøre, men så orker vi ikke, eller tør ikke eller lar være av en eller annen personlig grunn. Vi svikter. Men det ikke å gjøre det Gud ønsker at vi skal gjøre, det er nettopp *det* Bibelen kaller synd. Det betyr at vi har fått et problem, for synden skiller oss jo fra Gud. Derfor må vi

be Gud om tilgivelse. Når vi gjør det, har Gud i Johannes' første brev 1,9 (1 Joh i tegningen) lovet at Han vil tilgi oss på nytt. Men samtidig som vi ber om tilgivelse fordi vi har sviktet, er det naturlig å be om hjelp til å gjøre de gjerningene Gud har lagt ferdige.

Å leve som en kristen er altså å gjøre de gode gjerningene Gud hver dag legger ferdige, samtidig som vi lever i Guds tilgivelse.

Det er først når vi kommer inn i evigheten hos Gud at vi ikke lenger behøver å be om tilgivelse. Da vil vi være uten synd, slik Jesus er det (Johannes' første brev 3,2). Det gleder jeg meg til!

Kristus

I Bibelen kalles Jesus ofte Jesus Kristus eller Kristus Jesus. Kristus er gresk og betyr "den som er salvet". Det samme ordet heter på hebraisk Messias. Vi finner begge ordene i Bibelen. Kristus (eller Messias) er en kongetittel, fordi det ble øst olje over hodet på den som skulle bli konge. Dette kaller vi "å bli salvet", og var et tegn på Guds spesielle velsignelse.

Men selv om det bare var kongene som ble kalt Messias, var det også to andre grupper som ble salvet til sin gjerning. Det var prestene (Andre Mosebok 28,41) og profetene (Første Kongebok 19,16). Prestenes oppgave var å be for folket og å ofre til Gud på vegne av folket. Etter hvert fikk israelittene en ordning der de innsatte en øversteprest over alle prestene. Han skulle en gang i året ofre et lam for å be om tilgivelse for hele folket. Profeter var mennesker som forkynte budskap som de hadde fått direkte fra Gud.

Allerede da menneskene for første gang brøt Guds bud, lovet Gud at Han skulle sende en frelser. Etter hvert begynte Gud å kalle denne frelseren Messias (Kristus). Ved å bruke denne tittelen sa Gud at **frelseren er konge, samtidig som han også er øversteprest og profet.**

Den første kristne trosbekjennelse lyder: "**Jesus er Messias (Kristus).**" Det er en kort bekjennelse, men den sier veldig mye. Når vi sier at Jesus er Messias (Kristus), betyr det at Jesus er den Frelseren Gud hadde lovet. Han er konge, men Hans rike er ikke av denne verden. Jesu rike er Guds rike. Når vi tror på Jesus og blir døpt, gir Han oss "statsborgerskap" i sitt rike. Da blir Han også vår konge. Jesus er ikke en konge som hersker med vold og makt, men Han er kjærlighetskongen som ønsker å lede oss gjennom livet, slik at det kan bli riktig og rikt. Jesus er også profet. Hans ord er Guds ord. Og Jesus er øverstepresten som ofret seg selv for våre synder.

Guds enbårne (eneste fødte) Sønn

I forrige kapittel så vi at Bibelen sier at alle som tror på Jesus, er Guds barn. Likevel kalles Jesus Guds *enbårne* Sønn. Når vi sier at Jesus er Guds Sønn, betyr det noe annet enn når vi sier at vi er Guds barn. Vi er mennesker, og ved troen på Jesus blir vi Guds adoptivbarn. Men vi fortsetter å være mennesker. Jesus, derimot, er Guds sønn fra evighet. Han er Sønnen i treenigheten. Han er Gud.

Vår Herre

Når vi sier at Jesus er Herre, betyr også det at Jesus er Gud. Men Han er ikke en Gud som er langt borte og ikke bryr seg om oss. Nei, Han ønsker å ha et personlig forhold til oss. Han er *vår* (*min*) Gud.

Unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria

For litt over 2000 år siden kom Gud inn i vår historie som menneske. Jesus er Gud som ble menneske. Men det at Gud, som er fra evighet av, blir menneske er noe helt annet enn at et menneske, som ikke har eksistert før, blir til. Fordi hendelsene er forskjellige, er det ikke rart at måtene det skjer på, er forskjellige også. Den måten Gud valgte da Han ble menneske, kan vi lese om i Evangeliet etter Lukas 1,26-38.

26 Men da Elisabet var i sjette måned, ble engelen Gabriel sendt fra Gud til en by i Galilea som het Nasaret, 27 til en jomfru som var lovet bort til Josef, en mann av Davids ætt. Jomfruens navn var Maria. 28 Engelen kom inn til henne og sa: «Vær hilset, du som har fått nåde! Herren er med deg!» 29 Hun ble forskrekket over engelens ord og undret seg over hva denne hilsenen skulle bety. 30 Men engelen sa til henne: «Frykt ikke, Maria! For du har funnet nåde hos Gud. 31 Hør! Du skal bli med barn og føde en sønn, og du skal gi ham navnet Jesus. 32 Han skal være stor og kalles Den høyestes Sønn, og Herren Gud skal gi ham hans far Davids trone. 33 Han skal være konge over Jakobs hus til evig tid; det skal ikke være ende på hans kongedømme.»

34 Maria sa til engelen: «Hvordan skal dette kunne skje, når jeg ikke har vært sammen med noen mann?» 35 Engelen svarte: «Den hellige ånd skal komme over deg, og Den høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal barnet som blir født, være hellig og kalles Guds Sønn.

36 Og hør: Din slektning Elisabet venter en sønn, hun også, på sine gamle dager. Hun som ble kalt ufruktbar, er allerede i sjette måned. 37 For ingen ting er umulig for Gud.» 38 Da sa Maria: «Se, jeg er en tjener for Herren. La det skje med meg som du har sagt.» Så forlot engelen henne.

Maria

Gud hadde valgt Maria til å bli mor til Jesus. Maria var ennå ikke gift, men var forlovet med en tømmermann (snekker og bygningsmann) som het Josef. På den tiden pleide jødiske jenter å gifte seg når de var 14-18 år, så Maria må ha vært veldig ung. En dag fikk Maria besøk av en engel. Engelens navn var Gabriel. Gabriel fortalte Maria at hun skulle bli gravid, og at hun skulle føde en sønn. Gutten skulle hun kalle Jesus. I vers 32 og 33 forklarer Gabriel hvem Jesus er. Han er Den høyestes Sønn. "Den høyeste" betyr Gud. **Jesus er Guds Sønn. Men som menneske er Han av Davids slekt.** Derfor kan Gabriel også kalle David Jesu far. David var israelsfolkets mest berømte konge. Han levde ca. 1000 år før Kristus. Gud hadde lovet David at Frelserkongen, Messias (Kristus), skulle være av Davids ætt. Når Gabriel sier til Maria at Herren Gud skal gi Jesus Davids trone, betyr det at **Jesus er Kristus, den Frelserkongen Gud hadde lovet.** Jesus er konge, men ikke en vanlig jordisk konge. Nei, Han skal være konge i all evighet. Det skal ikke være ende på Jesu kongedømme. **Jesu rike er Guds rike.**

Da Maria hørte hva Gabriel sa, forstod hun at nå skulle endelig Messias komme, Han som hele israelsfolket hadde ventet på så lenge. Hun skjønnte også at Gud hadde valgt henne til å være mor. Men hun forstod ikke hvordan det kunne skje, for Maria var jo ikke gift, og hadde aldri ligget med noen mann. Så fortalte Gabriel henne at hun ikke skulle bli gravid ved å ligge med Josef, men ved at Den hellige ånd skulle komme over henne. Det er umulig å bli gravid uten hjelp fra en mann. Men for Gud er ingen ting umulig, og én eneste gang i menneskehetens historie valgte Han å gjøre det på denne måten. Det var da Gud selv ble menneske. **Jesus ble unnfanget ved Den Hellige Ånd.**

Det kan ikke ha vært lett for Maria. Hvis folk misforstod situasjonen, kunne Maria risikere dødsstraff, ifølge de jødiske lovene på den tiden. Likevel sa hun ikke: "Jeg tør ikke" eller "Jeg vil ikke. Du må finne en annen". Hun tok imot oppgaven som Gud hadde gitt henne, og svarte: "Jeg er Guds tjener. La det bli som du har sagt". Dette er en holdning vi skulle lære av Maria.

Josef

Maria stolte på Gud og la alt i Hans hender. Det virker som om hun ikke fortalte noen om besøket av engelen og hva Gabriel hadde sagt til henne. Hun nevnte det visst ikke en gang for Josef. Men etter hvert kunne folk se at Maria var blitt gravid, og Josef visste med seg selv at det ikke var han som var faren. Hva skulle han gjøre? Han kunne anklage Maria offentlig for utroskap. Da ville Maria bli steinet til døden. Men Josef var glad i Maria. Han hadde jo tenkt å gifte seg med henne. Derfor ønsket han ikke å gjøre noe som kunne føre til Marias død. I stedet tenkte han at han ville skille seg fra henne. Da ville Maria bli fri til å gifte seg med barnets far, og ville unngå dødsstraff. Men da han hadde bestemt seg for dette, kom en engel til han i drømme og fortalte at Maria slett ikke hadde vært utro, men at hun var blitt gravid ved Den hellige ånd. Derfor kunne Josef trygt ta Maria til seg som sin kone. Også til Josef fortalte engelen at Maria skulle føde en sønn, og at Josef skulle kalle gutten Jesus, fordi Han skulle frelse sitt folk fra deres synder. Denne fortellingen kan du lese i Evangeliet etter Matteus 1, 18-25.

Josef forstod at Gud ville at Han skulle bli Jesu adoptivfar. Det kan ikke ha vært en enkel oppgave å ta på seg. Men slik som Maria, valgte også Josef å gjøre det Gud hadde bedt han om. Han giftet seg med Maria. Men han lå ikke med henne før etter at Jesus var født. Derfor var Maria fremdeles jomfru da hun fødte Jesus. **Jesus er født av jomfru Maria.**

Jesu fødsel

Maria og Josef bodde nord i det landet som nå heter Israel, i Nasaret i Galilea. Men i GT hadde Gud lovet at Messias skulle fødes i Betlehem (Mika 5,1), en liten by sør i landet. Hvis Jesus hadde blitt født i Nasaret, ville Guds profeti ikke bli oppfylt. Det ville være utenkelig, for Gud vet jo på forhånd hva som skal skje.

På Jesu tid var jødene under romerne. Den romerske keiseren, Augustus, bestemte at han ville holde folketelling i hele Romerriket. Men han fryktet at jødene ville lage opprør i forbindelse med folketellingen, for jødene betraktet romerne som fiender, og likte ikke å få befalinger fra keiseren. Derfor fant Augustus ut at han ville benytte seg av jødernes slektsbevissthet, og laget en spesialregel for jødene. De skulle dra til den byen som slekten kom fra, for å bli registrert der. Josef var av kong Davids slekt. David var født i Betlehem, og derfor måtte Josef dra til Betlehem for registreringen. Han tok med seg Maria, selv om det bare var menn som ble registrert. Han ville vel ikke at hun skulle være igjen alene. **Mens de var i Betlehem, ble Jesus født, slik som Gud hadde sagt. Gud holder sine løfter. Hans profetier blir alltid oppfylt.** Du kan lese fortellingene om Jesu fødsel i Evangeliet etter Lukas 2,1-20 og i Evangeliet etter Matteus 2,1-15.

Vi kunne vel tenke at da Gud ble menneske, var det naturlig at Han ble født i et palass. Men ikke en gang et enkelt gjesterom fikk Han. Da Maria og Josef kom til Betlehem, fant de ikke ledig rom noe sted. Det var jo flere som var kommet til den vesle byen på grunn av

folketellingen. Derfor måtte de overnatte på en plass der dyrene holdt til. Der ble Jesus født. Hans første seng ble derfor en krybbe. **Så dypt fornedret Gud seg.**

I det hele tatt opplevde Jesus mange vanskeligheter og mye smerte i løpet av livet her på jorda. Maria og Josef var fattige, så Jesus kjente godt til fattigdom. Like etter at Han var født, prøvde kong Herodes den store, som regjerte i Jødeland, å drepe Jesus. Derfor måtte Josef ta med seg Maria og Jesus og flykte til Egypt, så Jesus har erfart hva det vil si å være flyktning. Senere kom de tilbake til Nasaret.

Da Jesus begynte sin offentlige virksomhet, ble Han sjikanert og utskjelt. Han opplevde at Hans egen familie ikke trodde på Han, og at Hans disipler forrådet og sviktet Han. Han ble pisket og korsfestet. Det er slik at vi mennesker ikke kan vende oss til Gud og si: "Du forstår ikke min smerte. Du skjønner

ikke hvordan jeg har det.” **Som menneske har Gud opplevd det meste selv. Derfor kan Han forstå oss og hjelpe oss.**

Det vesle, hjelpeløse barnet som lå i krybben, er den allmektige Gud. Det er ikke slik at Jesus la fra seg sin guddommelighet da Han ble menneske. Nei, Han er samtidig både sann Gud og sant menneske. Det er umulig for oss mennesker å forstå det. Men det er viktig å holde fast på det likevel, for vår frelse hviler på den sannheten at Jesus som Guds Sønn er sann Gud, og som Marias sønn er sant menneske. Det er nemlig slik at bare den som selv er uten synd, kan frelse fra synd. Men vi har tidligere sett at Bibelen sier at vi har alle syndet. Derfor kan ikke noe menneske frelse verken seg selv eller andre fra synd. Likevel må frelseren være menneske, for han må sone synden på vegne av menneskeheten for å kunne bli vår frelser. Bare et menneske kan representere menneskeheten. Dette høres jo ut som en selvmotsigelse: Frelseren kan ikke være en synder, og kan derfor ikke være et menneske, men samtidig må han nettopp være et menneske. Men i Jesus forsvinner denne selvmotsigelsen. **Jesus er Gud – og uten synd – og Han var et menneske. Derfor kunne Han bli vår Frelser.** I menneskehetens historie er det ingen andre som er både Gud og menneske. Derfor er det ingen andre som kan frelse oss fra synd. I Apostlenes gjerninger 4,12 står det: *Det finnes ikke frelse i noen annen, for under himmelen er det ikke gitt menneskene noe annet navn som vi kan bli frelst ved.*

Pint under Pontius Pilatus

Når vi leser trosbekjennelsen på side 2, ser vi at den hopper direkte fra Jesu fødsel til pine (lidelse), korsfestelse og død. Mellom disse hendelsene ligger det litt over 30 år, som trosbekjennelsen ikke sier noe om. Det betyr ikke at disse årene er uvesentlige. Til Han var ca. 30 år bodde Jesus i Nasaret. Vi vet nesten ingen ting om disse årene, men som eldste sønn tok Han seg av Maria, som ble enke, og Han arbeidet som tømmermann slik som Josef. Hele tiden forberedte Han seg på sin egentlige gjerning.

Da han var cirka 30 år gammel, begynte Han sin offentlige virksomhet. Sammen med sine disipler dro Han fra sted til sted og forkynte Guds Ord, helbredet syke, vekket døde til live igjen, gav mennesker mat og viste på mange måter Guds kjærlighet. Selvsagt var også disse årene viktige. Når trosbekjennelsen likevel hopper over disse årene, blir det sterkt understreket at **formålet med Jesu fødsel var Hans død**. Dette er helt forskjellig fra det som gjelder oss mennesker. Vi fødes for å leve. Likevel må vi dø en gang. Bibelen sier at døden er et resultat av synd (Paulus' brev til romerne 6,23). Men Jesus syndet ikke en eneste gang. Derfor behøvde Han egentlig ikke å dø. Likevel var det nettopp for å dø at Jesus ble menneske. Han tok våre synder på seg og tok straffen i stedet for oss. **Jesus døde for oss**. Slik ble Han vår Frelser som kan frelse oss fra våre synder.

Jesu lidelseshistorie begynte på en måte allerede da Han ble menneske. Men vi skal konsentrere oss om lidelsen i forbindelse med Jesu korsfestelse og død. Fortellingen i dette kapitlet starter på en torsdag, og er et sammendrag av det som står i de fire evangeliene: Matteus 26,14-27,31; Markus 14,10-15,20; Lukas 22,1-23,25; Johannes 13,1-38 og Johannes 18,1-19,16. I kirken kaller vi denne dagen Skjærtorsdag. Fredag kveld skulle jødernes viktigste fest begynne, påskefesten. Jesus visste at Han ikke kunne være med på festen dette året. Derfor valgte Han å ha festmåltidet sammen med disiplene torsdag kveld.

Noen dager tidligere hadde Judas Iskariot, en av Jesu disipler, snakket med de jødiske myndighetene. De hadde lenge ønsket å drepe Jesus, men de var redde for hva folk da ville gjøre. Derfor ønsket de å fange Jesus uten at Han var sammen med masse mennesker. Men det var ikke så lett, for da visste ikke myndighetene hvor Jesus var. Nå lovet Judas at Han skulle føre dem til Jesus, hvis han bare fikk penger for det. Han fikk 30 sølvpenger. Det var prisen på en slave. **Judas solgte Jesus, Guds Sønn, for prisen på en slave!** Hvorfor gjorde han det, enda han var Jesu disippel? Vi kan tenke oss flere grunner, men helt sikkert kan vi ikke svare på det spørsmålet. Men det vi med sikkerhet kan si, er at **han gjorde et galt valg**.

Judas trodde selvsagt at Jesus ikke visste hva han hadde gjort. **Men ingen kan holde noe hemmelig for Gud**. Jesus visste at Judas hadde bestemt seg for å forråde Han. Derfor fortalte ikke Jesus disiplene hvor de skulle spise festmåltidet. Han bad Peter og Johannes, to av disiplene, om å forberede måltidet, og fortalte dem at når de kom inn i Jerusalem, ville de finne en mann som bar en vannkrukke, og sa at de skulle følge han. Mannen ville være lett å oppdage, for vanligvis var det kvinner som bar vannkrukker. Jesus visste at dette skulle bli Hans avskjedsmåltid, og han ville kunne snakke med disiplene i fred og ro, uten å bli forstyrret av mennesker som ville ta Han til fange.

Jesu avskjedsmåltid

Etter at måltidet var gjort i stand, kom Jesus sammen med de andre disiplene. På den tiden pleide husets slave å vaske føttene på folk når de skulle inn i huset. Men Jesus hadde leid et rom for måltidet, og det var ingen slave. Da kunne en vente at en av disiplene ville ta på seg denne oppgaven. Men ingen av dem gjorde det. Disiplene hadde flere ganger kjeklet om hvem av dem som var størst.

Ingen av dem ønsket å nedlate seg til å gjøre slavearbeid. Da reiste Jesus seg, helte vann i et vaskevannsfat og begynte å vaske disiplenes føtter. Disiplene ble vel så forskrekket at de ble helt stumme. Men da Jesus kom til Peter, sa Peter: "Aldri i evighet skal du vaske mine føtter!" "Hvis jeg ikke vasker deg, har du ingen del i meg," svarte Jesus. Forferdet ropte Peter: "Jesus, ikke bare føttene, men hendene og hodet også!" Jesus smilte vel da Han svarte: "Den som har badet, er ren og trenger bare å vaske føttene."

Når vi hører denne samtalen, skjønner vi at det ikke bare dreier seg om støv på føttene. Da ville jo ikke Jesus ha brukt så sterke ord og sagt at Peter ikke lenger ville ha del i Han om Han ikke fikk vaske føttene hans. Jesu ord har også en åndelig mening. Når vi blir døpt i Den treenige Guds navn, renses Gud oss fra all synd. **Dåpen er et åndelig bad.** Men dessverre, vi synder mot Gud også etter at vi er døpt. Må vi da la oss døpe på nytt igjen? Nei, sier Jesus, det er nok at Jesus får "vaske føttene" våre. Dette kaller vi **daglig omvendelse, det vil si at vi hver dag ber Gud om tilgivelse. Da vil Han rense oss på nytt.**

Da Jesus hadde vasket føttene til alle disiplene, sa Han: "Jeg har gitt dere et forbilde. Slik jeg har tjent dere, skal også dere tjene hverandre." **Gud ønsker at vi ikke skal slåss om å være størst, men at vi skal leve i tjeneste for hverandre.**

Jesus underviste disiplene om mange ting denne kvelden. Det vil bli for langt å fortelle om alt her. Men plutselig sa Han noe som gjorde disiplene veldig bedrøvet: "En av dere skal forråde meg." Fortvilet spurte de: "Det er vel ikke meg, Jesus?" Mest forskrekket ble vel Judas. Han trodde jo at Jesus ikke visste noe. Sammen med de andre spurte han: "Det er vel ikke meg, Jesus?" Så fortalte Jesus han, på en måte som gjorde at de andre disiplene ikke forstod det, at det var han. **Slik gav Jesus Judas en sjanse til å ombestemme seg.** Men Judas grep ikke denne sjansen. Da bad Jesus han om å gå for å gjøre det han hadde bestemt seg for, og Judas forlot rommet. "Det var natt", står det i Bibelen. Det var nok ikke bare ute det var natt. Også i Judas' hjerte var det slik.

I løpet av måltidet tok Jesus et brød, delte det, gav disiplene og sa: "Dette er min kropp, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg." Etterpå tok han et beger og gav dem, og alle drakk av det mens Jesus sa: "Dette er mitt blod som blir utøst for dere." Slik innstiftet Jesus det vi kaller **nattverden**. Under nattverden i gudstjenesten får vi en liten kjeks og litt vin, mens den som deler ut, sier: "Dette er Jesu legeme. Dette er Jesu blod." **Nattverden blir derfor et måltid der vi opplever fellesskapet med Jesus veldig konkret.**

Senere sa Jesus: "I kveld skal dere alle svikte meg og rømme." Igjen ble disiplene forskrekket, og Peter protesterte: "Om alle de andre svikter deg, vil ikke jeg gjøre det. Jeg er villig til å gå i fengsel for deg. Ja, jeg er til og med villig til å dø for deg." Men Jesus svarte: "Peter, du tror du er villig til å dø for meg, men før hanen galer, kommer du til å fornekte meg tre ganger. Men jeg ber for deg at din tro ikke må svikte. Når du omvender deg, må du styrke de andre."

Getsemane

Da de var ferdige med måltidet, gikk de til en hage i nærheten. Den heter **Getsemane**. Der pleide Jesus og disiplene ofte komme sammen. Jesus visste at nå ventet døden på korset. Han visste også at det nettopp var dette Han var kommet for. Men nå, da stunden var kommet, ble Han fylt med angst. For Jesus, som er Gud, må tanken på å dø ha vært forferdelig. Gud er jo Livet. Dessuten visste Han at døden Han skulle lide, er en av de mest smertefulle av alle dødsstraffer: korsfestelse. Men det som nok var det aller verste, var dette at Han, som aldri hadde syndet, skulle bære all verdens synd. Hvis det hadde vært mulig, ville Han helst slippe, og det fortalte Han sin Far i bønn: "Far, om du vil, så ta

dette begeret (denne smertefulle opplevelsen) fra meg! Men la ikke min vilje skje, men din.” **Her viser Jesus oss den rette**

bønneholdningen. Vi kan be om alt mulig, også om ting vi aner ikke er etter Guds vilje. Vi skulle bare ikke stoppe der, men føye til: ”Gud, dette er mine tanker og ønsker, men la *din* vilje skje.” Ikke alltid vil vi bruke slike ord, men holdningen skulle alltid være slik.

Etter at Jesus hadde kjempet i bønn, gikk Han rolig i møte med det Han visste skulle skje. Han fant disiplene sovende, men vekket dem, slik at de sammen kunne møte flokken som kom med stokker og sverd for å ta Jesus til fange. Judas ledet dem. Han hadde avtalt et tegn: ”Den som jeg kysser, er Jesus. Grip han.” Den gang var det vanlig blant jødene at man hilste dem som man ønsket å vise ære, med kyss. Men Jesus visste at Judas’ kyss ikke var for å vise ære, men for å forråde. Likevel kalte Jesus han ”venn”. **Slik gav Jesus helt til det siste Judas mulighet for å omvende seg.** Dessverre grep ikke Judas denne sjansen.

Nå skjønnte disiplene hva som var i ferd med å skje. Peter ville forsvare Jesus, og med sverd kuttet han av det høyre øret på en av dem som stod der. Han hadde vel trodd at Jesus ville bli glad, men Jesus sa: ”Legg vekk sverdet ditt! Forstår du ikke at hvis jeg bad Far om det, ville Han sende tusenvis av engler for å kjempe for meg. Men hvordan skulle alle profetiene om meg da bli oppfylt?” **Så helbredet Han mannen som var kommet for å ta Han til fange. Slik er Guds kjærlighet!**

Disiplene svikter Jesus

Da disiplene så at Jesus lot seg ta til fange uten å ville kjempe eller rømme, ble de forvirret og redde – og flyktet. Jesus ble ført til øverstepresten for å forhøres. Også Peter rømte sammen med de andre disiplene, men han snudde og fulgte etter Jesus, langt bak så ikke også han skulle bli tatt til fange. På øversteprestens gårds plass var det tent et bål, og folk satt rundt bålet og varmet seg. Peter satte seg blant dem. Plutselig stirret en kvinne på han og sa: ”Denne mannen var også sammen med Jesus.” Peter ble redd og nektet: ”Jeg kjenner ikke Jesus.” Tre ganger var det noen som påstod at Peter var Jesu disippel, og hver gang nektet Peter. Da gol hanen, og Peter husket hva Jesus hadde sagt: ”Før hanen galer, kommer du til å fornekte meg tre ganger.” Peter ble veldig bedrøvet, og gikk ut og gråt bittert.

La oss sammenlikne Judas og Peter. Judas solgte Jesus for 30 sølvpenge. Han forrådet Jesus. Peter fornektet Jesus tre ganger. Også han sviktet Jesus. Begge angret etterpå. Peter gråt. Judas gikk til de religiøse lederne og ville levere pengene tilbake. ”Jeg har forrådet en uskyldig mann”, sa han. Men lederne ville ikke ta imot pengene. Da kastet Judas pengene inn i templet. For de pengene ble det kjøpt en åker til gravplass for fremmede. Dette hadde Gud forutsagt i GT. Det ble slik Gud hadde sagt.

Både Judas og Peter angret, men der stopper likheten. Judas angret – og hengte seg. Peter angret – og omvendte seg. Han ble tilgitt av Jesus, og siden brukt som en leder i den første kristne menigheten. Det er viktig å angre når vi oppdager at vi har gjort noe galt. Men hvis vi stopper der, kan det være farlig. Vi kan ødelegge oss selv. Men hvis angeren blir starten til omvendelse, og vi ber Jesus om tilgivelse, da vil tilgivelsen gjøre oss fri fra fortiden, og, slik som Peter, vil vi kunne bli brukt i Guds tjeneste. **Judas’ ulykke var at til tross for at han forrådet Jesus, omvendte han seg ikke og bad ikke Gud om tilgivelse.**

Rettsaken mot Jesus

Jesus ble forhørt av Det høye råd, jødene høyesterett. Det var en underlig rettsak. Vanligvis er det slik at det er begått en kriminell handling, og man har en mistenkt. Det blir ført vitner, og skyldspørsmålet blir avgjort. Først hvis vedkommende blir erklært skyldig, blir straffen bestemt. Men når det gjaldt Jesus, var straffen bestemt på forhånd: dødsstraff. De prøvde å finne noe å anklage

Han for, slik at de kunne felle dommen, men selvsagt fant de ingen ting. Jesus var jo uten synd. De overtalte noen til å vitne falskt, men heller ikke dette gikk bra. Etter jødisk lov kunne nemlig ingen dømmes skyldig om ikke minst to vitner stemte overens, og når man lyver, er det vanskelig for to mennesker å si det samme. Til slutt spurte øverstepresten Jesus direkte: "Er du Messias, Guds Sønn?" Jesus svarte ærlig at Han var det. Men verken øverstepresten eller de andre i Rådet trodde at det var sant. De mente at Jesus var et vanlig menneske, og at Han derfor spottet Gud ved å si at Han var Guds Sønn, og derfor Gud. For jødene var det ingen større synd enn gudsbespottelse, og de dømte Jesus til døden.

Men på denne tiden hadde ikke jødene myndighet til å avsi dødsdom. Den myndigheten lå hos den romerske landshøvdingen. Han het Pontius Pilatus. Derfor førte de Jesus til Pilatus. Jødene anklaget Jesus for å lage opprør mot keiseren, siden Han kalte seg selv Messias (konge), og bad om at Pilatus måtte dømme Han til døden. Pilatus forhørte Jesus, og erklærte: "Jeg finner ingen skyld hos denne mannen." Tre ganger uttrykte Pilatus at han mente Jesus var uskyldig. Hvis en mann er uskyldig, burde han jo settes fri. Men Pilatus var redd for at jødene skulle lage opprør om han satte fri en mann de ville ha dømt til døden.

På grunn av påskefesten var det veldig mange mennesker i Jerusalem. Hvis det ble et opprør som Pilatus ikke greide å stanse, ville han selv bli avsatt. For å unngå opprør, forsøkte han å få *folket* til å bestemme at Jesus skulle bli satt fri. Det var en skikk om å sette én fange fri hver påske, og Pilatus tenkte han ville bruke denne skikken. Han stilte Jesus opp sammen med Barabbas, en fange som satt i fengsel for opprør og mord, og spurte hvem de ville ha fri det året. Han regnet nok med at ingen ønsket at en morder skulle bli satt fri. Men folkets ledere overtalte folket til å be om Barabbas.

Hva skulle Pilatus nå gjøre? Han visste at Jesus var uskyldig, men siden han nå hadde behandlet Han som fange, kunne han ikke sette Han fri. Han måtte tenke ut en ny plan. Denne gangen befalte han at Jesus skulle tortureres. Soldatene pisket Jesus. Så satte de en krone flettet av torner på hodet Hans og kledde Han i en purpurrød soldatkappe, slik at Han så ut som en narrekonge. De hånte og spottet Han. Pilatus førte Jesus ut til folkemengden. Han tenkte at de ville synes synd på Jesus, slik at han nå kunne sette Jesus fri. Men folkets ledere overtalte igjen folkemengden til å rope: "Korsfest, korsfest." Da felte Pilatus dødsdommen: Han skal korsfestes.

Pilatus var satt til å styre etter romersk lov, men for å redde seg selv, brøt han loven. Han dømte en uskyldig mann til døden! For en svak og brutal mann! Men her kan vi se Guds storhet. Gud brukte den svake, brutale Pilatus til å gjennomføre sin frelsesplan. Når Gud Fader ser på Jesus, Guds Sønn, sier Han, slik som Pilatus: "Jeg finner ingen skyld hos denne mannen." Samtidig sa Gud Fader slik som Pilatus: "Han skal korsfestes." Det var for at Jesus skulle sone vår synd, og slik kunne tilgi oss og frelse oss fra våre synder. **Når Gud i sin frelsesplan kunne bruke en mann som ikke trodde på Gud, og som brøt loven for å redde seg selv, kan Han selvsagt også bruke oss i sin tjeneste, om vi ønsker å bli brukt av Gud.** Kan det tenkes noe mer fantastisk enn å leve livet i Guds tjeneste?

Korsfestet

Dette kapitlet er et sammendrag av fortellingene som står i de fire evangeliene:
Matteus 27,31-54, Markus 15,20-37, Lukas 23,26-47 og Johannes 19,16-30

Jesu korsfestes

Jesu var dømt til å korsfestes. Korsfestelsen foregikk utenfor byen, og Jesus måtte bære korsets tverrbein dit. Men underveis tvang soldatene en mann fra Kyréne i Nord-Afrika til å bære korset i stedet for Jesus. Mannen het Simon. Vi vet ikke hvorfor soldatene lot Simon bære Jesu kors. På mange bilder kan vi se hvordan Jesus faller. Men det står ingen ting i Bibelen om at Jesus falt. Kanskje gjorde Han det. Eller kanskje det var slik at offiseren så hvor vondt det var for Jesus å få den tunge bjelken lagt på en rygg som var pisket?

Da de kom til et sted som heter Golgata, ville soldatene gi Jesus vin blandet med galle. De trodde at denne drikken hadde en bedøvende virkning. Men Jesus ville ikke drikke. Han ønsket nok at alle sansene skulle være våkne i denne viktige stunden. Så korsfestet soldatene Jesus.

Jesu bønn for oss

Det første Jesus sa etter at Han var blitt korsfestet, var en bønn. Han bad ikke om hjelp for seg selv. Han bad heller ikke om at Gud Fader måtte straffe dem som torturerte og korsfestet Han. Nei, Han bad for dem som drepte Han: *"Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør."*

Hvem var det som drepte Jesus? De romerske soldatene som slo i naglene? Eller Pilatus som avsa dødsdommen? Eller folkemengden som ropte "korsfest, korsfest"? Eller de jødiske myndighetene som overtalte folkemengden til å be om at morderen Barabbas skulle settes fri og at Jesus skulle korsfestes? Vi kan si om alle disse at de drepte Jesus.

Men før Jesus ble tatt til fange, sa Han til disiplene sine: *"Ingen tar mitt liv, jeg gir det frivillig"* (Evangeliet etter Johannes 10,18). Hvis ikke Jesus selv hadde valgt å gå i døden, hadde verken jødiske myndigheter eller Pilatus eller noen annen kunnet drepe Jesus. Og vi har jo alt hørt hvorfor Jesus var villig til å dø. Det var for å kunne frelse oss fra våre synder. Hvis vi aldri hadde syndet mot Gud, hadde Jesus ikke behøvd å dø. **Derfor var det du og jeg som drepte Jesus!** Det er nifst å tenke på. Men det betyr jo også at **det nettopp var for deg og meg at Jesus bad: "Tilgi dem."** Det var jo for at Gud skulle kunne tilgi oss at Jesus hang der på korset.

Soldatene gjør som Gud har forutsagt

Soldatene som hadde korsfestet Jesus, delte klærne Hans mellom seg. Men kappen var vevd i ett stykke, uten søm. Derfor syntes de det var dumt å rive den i stykker, så den trakk de lodd om. Ca. 1000 år tidligere hadde Gud forutsagt dette: *De deler mine klær mellom seg og kaster lodd om min kappe* (Salme 22,19). **Bare en allvitende Gud kan fortelle om noe som skal skje så lenge etterpå.**

Jesu omsorg for Maria

Under Jesu kors stod Maria, Jesu mor, og Johannes, en av Jesu disipler. Maria var blitt enke. Som eldste sønn hadde Jesus hatt et spesielt ansvar for Maria. Nå måtte Han overlate det ansvaret til en

annen, og Han valgte Johannes. Til Maria sa Han om Johannes: *"Dette er din sønn"*, og til Johannes: *"Dette er din mor"*. Fra da av tok Johannes Maria hjem til seg.

Folks uforstand og Jesu kjærlighet

Over hodet på Jesus hang en plakate der det stod: "Jesus fra Nasaret, jødernes konge". Folk som gikk forbi, gjorde narr av Jesus: "Du som har frelst andre, kan du ikke frelse deg selv? Kom ned fra korset, så skal vi tro på deg." Om Jesus hadde villet, hadde Han kunnet gå ned fra korset. Da ville Han ha fridd seg selv fra smertene. Men da ville Han ikke ha sonet synden for oss, og ikke kunnet frelse oss fra våre synder. Da ville det heller ikke være noen hjelp i å tro på Han. Det var godt at Han valgte ikke å gå ned! **Det var ikke naglene som holdt Jesus fast til korset, men Hans kjærlighet til deg og meg.**

Jesus frelser en røver

To røvere ble korsfestet sammen med Jesus, en på hver side. En av røverne gjorde også narr av Jesus: "Er du ikke Messias? Frels deg selv, da vel! Og når du først er i gang, så frels oss også fra denne smerten!" Den andre røveren skjente på kameraten: "Frykter du ikke Gud, enda du er dømt til døden? For oss er dommen rettferdig, for vi har gjort det som fortjener dødsstraff. Men Jesus har ikke gjort noe galt." Så sa Han til Jesus: "Jesus, husk på meg når du kommer i ditt rike." Denne røveren innrømmet sin synd, og bekjente sin tro på Jesus. Derfor tilgav Jesus røveren og gav han et fantastisk løfte: *"I dag skal du være med meg i Paradis."*

Jesus døde for alle mennesker, også for den røveren som gjorde narr av Han og ikke trodde på Han. Men for denne røveren ble Jesu død forgjeves. Han tok jo ikke imot Jesu tilgivelse i tro, og derfor døde han i sine synder. Gud kan ikke tillate synd i sitt rike, så denne røveren fikk ikke være med til Paradis. Gud ønsker at alle mennesker skal bli frelst. Men Han tvinger ingen. **Det er ikke tvang i Guds kjærlighet.**

Disse to røverne representerer på en måte oss alle sammen. Vi har kanskje ikke brutt landets lover, men vi har alle brutt Guds bud og syndet mot Han. Det var for våre synder Jesus døde. **Men vi må selv velge om vi vil ta imot Jesu tilgivelse og frelse eller ikke.**

Jesu fysiske lidelse

Døden på korset er en forferdelig smertefull død. Soldatene hadde spikret Jesu hender til korsets tverrbjelke. Føttene hadde de bøyd litt i knærne, lagt oppå hverandre og spikret med én nagle til et fotstykke. Når kroppen sank sammen, fikk Han ikke puste. Når Han så rettet ut beina for å få puste igjen, ble det veldig vondt i naglesårene i føttene. Derfor greide Han det ikke så lenge, og på nytt sank Han sammen igjen. Vanligvis fortsetter det slik til den som er korsfestet, ikke lenger greier å rette seg opp. Så blir man kvalt. Ofte kan det ta to-tre dager før man dør.

Før de korsfestet Jesus, hadde de kledd av Han alt utenom lendekledet (undertøy), slik at Han måtte henge nesten naken i den stekende sola. Det økte smerten, og tørret ut hele kroppen.

Jesus er Gud. Han kunne ha gjort det slik at Han ikke kjente noen smerte. Men da ville Jesu korsfestelse bare bli skuespill. Derfor benyttet Han seg ikke av sin guddommelige makt. Han opplevde smerten i all sin grusomhet. Dette gav Han uttrykk for i et kort rop: *"Jeg tørster."* **Jesus var villig til å tåle smerten for vår skyld.**

Det dypeste mørke

Men selv om Jesus holdt ut smerten på korset, var ikke *det* nok til å frelse oss fra våre synder. Når Bibelen sier at syndens lønn er døden, betyr det ikke bare den fysiske død, men også den åndelige død, det vil si atskillelse fra Gud. For å sone vår synd, måtte Jesus også oppleve den åndelige død. Gjorde Han det? I Evangeliet etter Matteus 27,45-46 leser vi: *Fra den sjettede time falt det et mørke over hele landet helt til den niende time. Og ved den niende time ropte Jesus med høy røst: « Elí, Elí, lemá sabaktáni?» Det betyr: « Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»*

Jesus ble korsfestet ca. klokka ni. Da klokka ble tolv (den sjettede time), ble det mørkt, og dette mørket varte i tre timer. Det var som naturen selv ville rope: "Nå skjer det noe forferdelig! Nå er det mørket som har makten!"

Ved tretida ropte Jesus med høy røst, og det Han ropte, var så viktig at Matteus valgte å skrive det på det språket Jesus snakket: *« Elí, Elí, lemá sabaktáni?»* Oversatt til norsk betyr det: *« Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»* **Da opplevde Jesus atskillelsen fra Gud Fader, den åndelige død.**

Hvordan er det mulig at Gud Fader, én person i Den treenige Gud, kan forlate Sønnen, en annen person i den samme Treenige Gud? Det kan jeg ikke forklare. Jeg forstår det ikke en gang. Men for meg er ikke det viktigste å forstå. Det viktigste er at det virkelig skjedde! **Jesus opplevde virkelig den åndelige død. Han tok straffen for våre synder på seg – fullt og helt. Det er derfor Han kan frelse oss fra våre synder.**

Frelsesverket er fullført

Nå hadde Jesus gjort alt det Han måtte gjøre for å kunne bli vår frelser. Det bekreftet Han og sa: *"Det er fullbrakt."* Det norske ordet fullbrakt betyr fullført, ferdig. Nå er frelsesverket fullført. Det greske ordet som vi har oversatt med fullbrakt, er opprinnelig et ord som brukes i handelsverdenen og betyr "det er betalt". **Jesus har betalt prisen for vår frelse. Det er derfor Han kan gi oss frelsen helt gratis, som gave.**

Jesus dør

Nå når frelsesverket var fullført, kunne Jesus trygt dø. Med høy røst ropte Han: *"Far, i dine hender overgir jeg min ånd!"* For en liten stund siden hadde Han vært atskilt fra Gud Fader, men nå var alt over, og Han kunne overlate seg i Fars hender. Bibelen understreker at Jesus ikke bare hvisket disse ordene, men ropte. Det er nesten utrolig. Den som dør på et kors, mister jo pusten, og da kan en ikke rope. Men det er som om Jesus samlet alle sine siste krefter, og som sitt vitnesbyrd ropte Han så høyt at alle som stod der, kunne høre det.

Offiseren som stod der og så og hørte det som skjedde, utbrøt: "Sannelig, denne mannen var Guds Sønn." Slik ledet Gud minst to mennesker til tro på Jesus i forbindelse med korsfestelsen: røveren som ble korsfestet sammen med Han, og offiseren som hadde ansvar for korsfestelsen. Røveren var jøde. Offiseren var romer. Jødene kalte alle som ikke var jøder for hedninger, så offiseren var hedning. "Jøder og hedninger" er et uttrykk som betyr alle verdens mennesker. Ved å lede disse to fram til tro på Jesus, understreker Gud at **Jesu frelse er for oss alle. Men, som vi allerede har sett, vi må selv velge om vi vil ta imot frelsens gave.**

Død og begravet

Idet Jesus døde, skjedde det flere forunderlige ting. Dette kan vi lese om i Evangeliet etter Matteus 27,51-53:

51 Da revnet forhenget i tempelet i to, fra øverst til nederst. Jorden skalv, og klippene slo sprekker. 52 Gravene åpnet seg, og mange hellige som var sovnet inn, sto legemlig opp. 53 Etter Jesu oppstandelse gikk de ut av gravene og kom inn i den hellige by, hvor de viste seg for mange.

Forhenget i tempelet

Jødernes tempel lå i Jerusalem. Innerst inne i tempelområde var det to rom: "Det hellige" og "Det aller helligste". I "Det hellige" gjorde prestene daglig tjeneste, men bare øverstepresten hadde adgang til "Det aller helligste". Dit gikk han inn én gang i året for å ofre og be om syndenes tilgivelse for seg og hele folket. Offer fra dyr kan ikke stryke vekk vår synd, men disse ofrene var symboler som pekte fram mot Jesu frelse.

Mellom disse rommene var det et forheng. Da Jesus døde, revnet dette forhenget fra øverst til nederst, som om Gud selv rev det i stykker. Slik viser Gud at det ikke lenger er behov for syndoffer. Derfor trenger vi heller ikke noen øversteprest til å ofre. **Jesus er vår øversteprest, som ofret seg selv for oss én gang for alle.**

Døde står opp

Matteus forteller også at det ble et jordskjelv som fikk klippene til å slå sprekker og gravene til å åpne seg. Mange som var døde, stod legemlig opp. (Når det står at de "var sovnet inn", betyr det at de var døde.) Disse som stod opp, kalles "hellige". I Bibelen er *det* et uttrykk som brukes om mennesker som tror på Gud og Hans frelse.

Bibelen lover at alle som har tatt imot Jesu frelse, skal stå opp igjen med et himmelsk legeme og leve i all evighet sammen med Gud i Hans rike. Som et synlig tegn på at dette løftet ikke bare er tomme ord, men hviler på Jesu død for oss, lot Gud noen stå legemlig opp. Disse menneskene måtte dø en gang til, men **når vi står opp med det himmelske legemet, vil vi aldri dø mer.**

Soldatene gjør igjen det som Gud har forutsagt

Jesus ble korsfestet på en fredag. Vi kaller denne dagen Langfredag. Ved solnedgang den kvelden begynte jødernes store fest, påsken. Ifølge jødisk lov kunne de ikke la noen henge på korset under festen. Derfor måtte de tre dødsdømte taes ned før sola gikk ned. Men de kunne ikke taes levende ned. De var jo dømt til døden på korset. Derfor knuste soldatene beina til de to røverne for å framskynde døden. Når beina var brukket, kunne de jo ikke stå på dem og rette opp kroppen for å få puste.

Da soldatene kom til Jesus, så de at Han allerede var død. Derfor behøvde de ikke knuse beina Hans. Men de hadde ansvar for å forsikre seg om at Han virkelig var død, ikke bare besvimt. Derfor stakk de et spyd i siden Hans. Da kom det ut blod og vann.

I GT hadde Gud forutsagt at ikke et eneste av Messias' bein skulle brytes (Salme 34,21). Hvis soldatene hadde knust Jesu bein også, ville det som Gud hadde sagt, bli løgn. Men soldatene brakk ikke Jesu bein. Det ble som Gud hadde forutsagt.

I Sakarja 12,10 står det en annen viktig profeti: *Da skal de se på meg, på ham som de har gjennomboret, og sørge over ham likesom en sørger over sin eneste sønn, og klage bittert over ham likesom en holder klage over den førstefødte.*

Dette er en profeti om Messias. Det er Gud som snakker, og Gud kaller Messias "meg". Messias er Gud. Som Gud, er Messias Gud Faders eneste sønn. Som menneske, er Messias den førstefødte. Folk skal se på han som de har gjennomført.

Jesus var Marias førstefødte, og Gud Faders eneste sønn. Jesus er Messias. Og slik som det står i profetien, ble Jesus gjennomført av soldatenes spyd. **Uten å vite det gjorde soldatene akkurat det som Gud hadde forutsagt.**

Dette kan vi lese i Evangeliet etter Johannes 19,32-37

Jødisk begravelsesskikk

Jødene verken brente eller balsamerte likene til dem som døde. De brukte heller ikke kister, men smurte den døde inn med forskjellige salver som luktet godt, og viklet inn kroppen med remser av lintøy. Rundt hodet hadde de et eget klede. Graven som liket ble lagt i, var som regel en hule eller et rom hugget ut i stein. De rike hadde sine egne familiegraver, mens de fattige som oftest ble lagt i fellesgraver. Inngangen til graven ble stengt med en stor, tung stein.

Jesus begravnes (Evangeliet etter Johannes 19,38-42)

Det dukket opp to menn som ville ordne med Jesu begravelse, Nikodemus og Josef fra Arimatea. De trodde på Jesus, men begge satt i jødernes høye råd, og av frykt for de andre i Rådet hadde de holdt troen hemmelig. Men nå ville de ikke lenger holde det skjult at også de var Jesu disipler. Josef gikk til Pilatus og bad om tillatelse til å ta Jesus ned fra korset. Det var modig gjort. Han kunne risikere at Pilatus hadde dømt han også til døden, siden han var Jesu disippel. Det gikk bra, men det kunne ikke Josef vite på forhånd. **Noen ganger kan det være forbundet med livsfare å bekjenne troen på Jesus.**

Nikodemus kom med salve, en blanding av myrra og aloë. Da Jesus ble født, kom noen vismenn fra Østen for å tilbe Han. De hadde med seg kostbare gaver. En av disse gavene var myrra. En salve av myrra og aloë må ha vært veldig dyr. Og Nikodemus var raus. Han hadde med seg over tretti kilo av denne salven!

Josef hadde skaffet et rent linklede som de nå svøpte Jesu lik i sammen med den fine salven. Men hvor skulle de legge liket? Josef hadde fått hugget ut en grav for seg selv i en bergvegg like ved der Jesus var blitt korsfestet (Evangeliet etter Matteus 27,59-60). Den var helt ny. Nå gav han den til Jesus. Josef og Nikodemus la Jesu lik i graven, rullet en stor stein foran inngangen og gikk hjem. Noen kvinner som hadde vært i Jesu følge, fulgte med da Josef og Nikodemus begravde Jesus, og merket seg hvor graven var.

Josef var villig til å risikere livet for å få lov til å begrave Jesus. Både han og Nikodemus gav Jesus veldig kostbare gaver: Nikodemus den dyre salven, Josef den kostbare graven. Når jeg tenker på disse to, må jeg alltid spørre meg selv: **Hva er jeg villig til å gjøre for Jesus? Hva er jeg villig til å gi til Han?**

Graven blir sikret

De jødiske lederne husket at Jesus hadde sagt at Han ville stå opp igjen fra de døde på den tredje dag. Selvsagt trodde de ikke at Han ville gjøre det. Men de var redde for at disiplene skulle stjele liket, og siden forkynne at Jesus var stått opp. På lørdag gikk de derfor til Pilatus og bad om å få vaktssoldater som kunne passe på at ingen gikk inn i graven. Pilatus gjorde som de bad om. De jødiske lederne satte segl på steinen foran gravåpningen, slik at ingen skulle kunne rulle steinen vekk og åpne graven, og lot de romerske soldatene holde vakt.

De jødiske lederne gjorde alt de kunne for å binde Jesus til graven. Men ingen kan binde Gud til en grav eller noe annet sted. Alt deres strev var helt forgjeves. På den tredje dagen stod Jesus opp igjen fra de døde. Det skal vi se på i neste kapittel.

Stod opp fra de døde tredje dag

Fortellingen i dette kapitlet er igjen et sammendrag fra de fire evangeliene: Matteus 28,1-15; Markus 16,1-14; Lukas 24,1-43 og Johannes 20,1-31.

Jesus står opp

Jesus ble gravlagt fredag kveld. Søndagen etter, tidlig på morgenen, gikk Maria Magdalena og noen andre kvinner til Jesu grav. De hadde sett på da Jesus ble begravet, men de visste ingen ting om at graven var forseglet og at det stod vaktsoletter utenfor. Kvinnene hadde tenkt å gå inn i graven med salve som luktet godt, men de lurte på hvordan de skulle greie å rulle vekk den tunge steinen foran åpningen.

Da kom en engel ned fra himmelen og rullet steinen vekk, så det ble et kraftig jordskjelv. Da jeg var barn, trodde jeg at engelen rullet steinen vekk for at Jesus skulle komme ut. Men det var ikke slik. **Jesus var allerede stått opp** og var ute av graven. Han stod jo opp med en himmelsk, åndelig kropp, og verken stein eller noe annet kunne hindre Han i å gå tvers igjennom. Hvorfor rullet da engelen steinen vekk? Jeg tror det var for at folk utenfor skulle kunne få se at Jesu lik ikke lenger var i graven.

Vaktmennene og de jødiske myndighetene

Vaktene ble så forskrekket at de falt til jorden. Men de kom seg på beina igjen, og løp til de jødiske overprestene og fortalte alt som hadde skjedd. Da de jødiske myndighetene hørte om engelen og den tomme graven, burde de ha forstått at Jesus var stått opp, slik Han hadde sagt. De burde ha trodd at det var sant at Jesus var Guds sønn, slik Han hadde bekjent. Men de ville ikke forstå. De ville ikke tro. I stedet bestemte de seg for å forvrengte sannheten. De ba vaktsolettene om å fortelle folk at Jesu disipler hadde kommet om natten og stjålet Jesu lik mens vaktene sov. Det var dødsstraff for en romersk soldat å sovne når han var på vakt. Men de jødiske myndighetene gav soldatene mange penger, og lovet at de ville snakke med Pilatus, slik at de skulle slippe straff.

Vaktsolettene tok imot pengene og spredte dette ryktet blant jødene. Men det er ikke vanskelig å gjennomskue løgnen. En romersk soldat var trent til ikke å sovne på vakt. Likevel kan det nok hende at én soldat kunne falle i søvn – hvis han var helt alene. Men foran Jesu grav var det minst tre vaktmenn, og det er helt utenkelig at de alle skulle sovne på en gang. Hvis de likevel skulle ha sovnet, ville de jo ha tidd stille om det for å unngå dødsstraff – hvis de ikke var blitt lovet at de skulle slippe straff. Dessuten – hvem av oss kan si hva som skjer når vi sover?

Jeg synes det er tragisk med de jødiske styresmaktene, som fikk høre hva som virkelig hadde skjedd, men likevel valgte å forvrengte sannheten for å kunne holde fast på sine egne meninger. Men samtidig tenker jeg at det er en fristelse vi alle står overfor når det Gud sier, ikke stemmer med våre egne tanker og meninger. Hva vil vi da gjøre? **Vil vi forkaste eller forvrengte Guds Ord for å kunne holde fast på egne meninger? Eller vil vi ta imot og tro Guds Ord, selv om det skulle bety at vi må forandre vår egen tankegang?**

Kvinnene ved graven

Etter at vaktene hadde løpt til de jødiske myndighetene, kom kvinnene fram til graven. De ble forskrekket da de så at graven var åpen og at Jesu lik var forsvunnet. Maria Magdalena løp til disiplene for å fortelle dem det.

Da de andre kvinnene kikket inn i graven igjen, så de to engler som fortalte dem at Jesus var stått opp: **"Hvorfor leter dere etter den levende blant de døde? Jesus er ikke her. Han har stått opp fra de døde."** Kvinnene gikk bort fra graven med blandete følelser. De var redde, for det var antakelig første gang de hadde sett engler. Og de følte seg forvirret. De var nok glade over å høre at Jesus ikke lenger var død, samtidig som de ikke riktig visste om de kunne tro det.

Peter og Johannes

Etter å ha hørt hva Maria fortalte, løp Peter og Johannes til graven for å se med egne øyne hva som hadde skjedd. Johannes var raskest, og kom først til graven. Han ble stående utenfor og bøyde seg for å se inn. Så kom Peter. Han stoppet ikke, men gikk helt inn i graven. Da våget Johannes seg også inn. De konstaterte at Maria hadde snakket sant da hun sa at Jesu lik var forsvunnet. Likevel var ikke graven helt tom. Likklærne som Jesus hadde vært surret i, lå der. Tøystykket som hadde vært rundt hodet, var rullet pent sammen og lå for seg selv.

Disiplene forstod at her var det ikke snakk om gravrøveri eller at Jesu lik var blitt flyttet. Da ville jo ikke likklærne ligge igjen. Johannes husket plutselig noe Jesu hadde sagt, men som de helt hadde glemt, fordi de ikke hadde forstått hva Han mente: "Den tredje dagen skal jeg reises opp igjen." Nå forstod de hva Jesus hadde sagt, og **de trodde at Jesus var stått opp, slik Han hadde sagt.**

Maria Magdalena og Jesus

Maria kom tilbake til graven etter at Peter og Johannes hadde gått hjem. Hun ble stående utenfor gravåpningen og gråte. Da hørte hun skritt. Det var Jesus! Men Maria forstod ikke at det var Jesus. Hun trodde det var gartneren. Kanskje så hun ikke klart på grunn av tårene. Eller kanskje hun ikke kjente Jesus igjen fordi Han nå hadde et oppstandelseslegeme, en himmelsk kropp. Da Jesus spurte henne hvorfor hun gråt, sa hun: " Er det du som har flyttet Jesu lik? Fortell meg hvor du har lagt Han! Jeg vil ta Han med meg." Jesus svarte med bare ett ord: "Maria". Da forstod Maria at det var Jesus, og tårene ble vendt til gleden. **Det var ingen ulykke at graven var tom! Det var fordi Jesus hadde stått opp igjen! Jesus var ikke lenger død! Han lever!**

Emmaus-vandrerne

Samme dag drog to menn fra Jerusalem til en liten landsby ca. 11 kilometer borte. Landsbyen het Emmaus. De gikk og snakket om Jesu død og om det de hadde hørt kvinnene fortelle den morgenen. Da kom Jesus og slo følge med dem. Men heller ikke de forstod at det var Jesus. Da Jesus spurte: "Hva snakker dere så ivrig om?" ble de helt forskrekket: "Du må være den eneste som ikke vet hva som har skjedd i Jerusalem disse dagene!" "Hva da?" spurte Jesus, og de fortalte alt om hvordan de hadde trodd at Jesus var Messias, hvordan myndighetene hadde sørget for at Jesus var blitt korsfestet og om hva kvinnene hadde opplevd ved graven. Da viste Jesus dem ut i fra Guds Ord at Messias måtte lide og dø og stå opp igjen.

De kom fram til Emmaus, og de to mennene overtalte Jesus til å bli med dem inn der de skulle overnatte. Da de skulle spise, tok Jesus brødet, bad en takkebønn, brøt brødet og gav dem. Da kjente de Jesus igjen! Det står ikke i Bibelen hvorfor de plutselig kjente Han igjen. Kanskje var det fordi de kjente igjen måten Han brøt brødet på. Eller kanskje det var fordi de så naglegapene da Han strakte ut hendene for å gi dem brødet. I alle fall ble Jesus usynlig for dem med det samme de hadde forstått hvem Han var. **De to mennene syntes ikke de kunne holde denne fantastiske nyheten for seg selv.** Til tross for at de hadde gått 11 kilometer for å komme til Emmaus, brøt de opp med en gang og vendte tilbake for å fortelle disiplene at de hadde møtt Jesus.

Jesus viser seg for disippelflokken

Da de to Emmaus-vandrerne kom tilbake til Jerusalem, rakk de ikke en gang å fortelle hva de hadde opplevd før disiplene utbrøt: "Jesus har virkelig stått opp. Han har vist seg for

Peter." Mens de fortalte hverandre om hva som hadde hendt, kom Jesus selv. Dører og vinduer var låst, men *det* var ingen hindring for den oppstandne Jesus.

Vi mennesker er rare. Til tross for at disiplene hadde gledet seg sammen over at Jesus hadde stått opp, trodde de ikke sine egne øyne da Han stod der midt iblant dem. De trodde de så en ånd. Men Jesus viste dem sine hender og føtter, og bad dem ta på Han, så de kunne forsikre seg om at det virkelig var Han. Han spiste også stekt fisk mens de så på, for det ville jo ikke en ånd kunne gjøre. Endelig våget disiplene å tro det.

Jesus og Tomas

Av en eller annen grunn var ikke Tomas sammen med de andre da Jesus viste seg for dem, til tross for at han også var en av de tolv disiplene som Jesus hadde valgt ut. De andre fortalte begeistret til Tomas at Jesus hadde stått opp og hadde vist seg for dem. Men Tomas nektet å tro det. "Hvis jeg ikke får legge fingrene i naglemerkene i hendene Hans og stikke hånden i siden i såret etter spydet, vil jeg aldri i verden tro", påstod han.

Så gikk det en uke. Neste søndag var alle disiplene samlet, og denne gangen var også Tomas der. Da viste Jesus seg for dem, og etter å ha kommet med en fredshilsen til dem alle, vendte Han seg til Tomas og sa: "Her er hendene mine. Vær så god og legg fingeren din i naglegapene! Stikk også hånden din i siden min. Vær ikke vantro, men troende!" Nå følte ikke Tomas lenger behov for å ta på Jesus. I tilbedelse utbrøt han: "Min Herre og min Gud!" Jesus svarte: "Du tror fordi du har sett meg. Salige (himmelsk lykkelige) er de som ikke ser, og likevel tror."

Vi kan ikke se Jesus med våre fysiske øyne. Når vi likevel tror på Han, er vi salige (himmelsk lykkelige). For den som tror på Jesus, har fått sine synder tilgitt, er gjort til Guds barn og er lovet en evighet sammen med Gud i Hans rike. Kan det tenkes noe større?

Påske

Vi feirer Jesu oppstandelse hvert år første søndag etter første fullmåne etter vårjevndøgn. I Norge kaller vi denne dagen **1. påskedag**. Søndagen før kalles **Palmesøndag**. Den er til minne om at Jesus red inn i Jerusalem som Messias, fredskongen. Uken mellom disse to søndagene kaller vi **Den stille uke**. Torsdag i den uken kalles **Skjærtorsdag**, og er til minne om Jesu avskjedsmåltid og innstiftelsen av nattverden. (Se kapitlet Pint under Pontius Pilatus.) Dagen etter kalles **Langfredag**, og er til minne om Jesu død på korset. (Se kapitlet Korsfestet.)

Når den kristne kirke har gudstjeneste på søndag, er *det* også til minne om Jesu oppstandelse. Det var jo på en søndag at Jesus stod opp igjen. **Slik feirer vi Jesu oppstandelse hver uke**, ikke bare én gang i året.

Oppstandelsen som tegn på Jesu guddommelighet

Ved å stå opp igjen, viste Jesus at Han virkelig er Gud, ikke bare et alminnelig menneske (Paulus' brev til romerne 1,4). Hvis Jesus *ikke* hadde stått opp igjen, måtte vi si: "Jesus påstod at Han var Gud. Men Han er jo død! En død gud er ingen sann Gud. Jesus løy. Han var bare et vanlig menneske, slik som oss."

Men Jesus stod opp igjen! *Døden var ikke sterk nok til å holde ham fast* (Apostlenes gjerninger 2,24), siden døden er en konsekvens av synden, og Jesus aldri hadde syndet. Jesu oppstandelse roper til oss: **Jesus er Gud.**

Jesu oppstandelse og syndenes tilgivelse

Jesus er Gud og uten synd. Likevel døde Han, enda døden er "syndens lønn" (Paulus' brev til romerne 6,23). Det var fordi Han hadde tatt våre synder på seg, og tatt straffen i stedet for oss, forteller Bibelen oss. Men hvordan kan vi vite at det er sant? Jo, det viser Jesu oppstandelse.

Vi har sett at hvis Jesus ikke hadde stått opp, måtte det bety at Han bare var et alminnelig menneske. Men da kunne Han ikke ta våre synder på seg. Da ville Han ha nok med sine egne. For hvis Han hadde vært et vanlig menneske, ville Han også ha syndet. Da kunne Han ikke frelse oss fra synd.

Men Jesus stod opp og viste at Han var Gud. Gud er uten synd. Derfor kan ikke Jesus ha dødd for egne synder. Da må det være sant at det var for *våre* synder Han døde, slik som Bibelen sier.

Vi sier ofte at det var fordi Jesus døde for oss at Han kan tilgi oss. Men det er Jesu oppstandelse som viser at denne påstanden er sann. Uten oppstandelsen ville Jesu kors være meningsløs for oss. Derfor kan vi se at i de første kristne prekenene er det alltid en sterk sammenheng mellom forkynnelsen om Jesu oppstandelse og forkynnelsen om Guds tilgivelse. La oss se på ett eksempel. Det er Paulus som taler, og talen står i Apostlenes gjerninger 13. Vi skal bare lese versene 37-38: "*Men han som Gud reiste opp (Jesus), gikk ikke til grunne. Og nå skal dere vite, brødre, at ved ham blir tilgivelse for syndene forkynt dere.*" **Jesus stod opp. Derfor kan Han tilgi våre synder.**

Jesu oppstandelse og evig liv

Fordi Jesus seiret over døden, kan Han gi også oss seier over døden. I Paulus' første brev til korinterne 15,20 står det: *Men nå er jo Kristus stått opp fra de døde, som førstegrøden av dem som er sovnet inn.*

De som er sovnet inn, er de som er døde i troen på Gud og Jesu frelse. Førstegrøden er det kornet man høstet aller først. Det er ikke noen vesensforskjell på førstegrøden og resten av høsten; det er bare et spørsmål om "først" og "etterpå". Når Bibelen sier at Jesus Kristus sto opp fra de døde som førstegrøden av dem som er sovnet inn, betyr det at alle som tror på Jesus, også vil stå opp fra de døde, slik Jesus gjorde det.

Jesus sa en gang: "*Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø*" (Evangeliet etter Johannes 11,25-26). Jesus sier at Han er oppstandelsen og livet, og på dette usagnet hviler løftet om at alle som tror på Han skal leve i all evighet. Jesu oppstandelse beviste at Jesu utsagn er sant. Da må også det løftet som hviler på dette utsagnet, være sant. Når den som tror på Jesus dør, vil kroppen etter hvert bli til jord igjen, men personen selv vil ikke dø. Han eller hun vil stå opp igjen og leve evig sammen med Gud. **Det er fordi Jesus stod opp igjen at Han kan gi oss evig liv.**

Jesu oppstandelse er unik

Jesu oppstandelse er grunnvullen for kristendommen, og innholdet i den kristne tro. Hvis jeg skulle sammenfatte kristendommen i ett ord, må det bli "oppstandelsen". Det er oppstandelsen som er den store forskjellen mellom kristendommen og andre religioner. Alle religionsstiftere er døde, eller, hvis religionen er så ny at religionsstifteren fremdeles lever, vil dø en gang. Men Jesus er den eneste som har stått opp igjen, og bevist sin oppstandelse ved å vise seg for mange mennesker.

Jesu oppstandelse er det viktigste som har skjedd i menneskehetens historie. Hvis Jesus ikke hadde stått opp, ville det ikke være noen frelse og tilgivelse for synd. Da vil den kristne tro være meningsløs, og alle de som er døde i troen på Jesus, være fortapt. Hvis Jesus ikke har stått opp, er vi kristne de

ynkeligste av alle mennesker. Det er Bibelen selv som kommer med disse påstandene (Paulus' første brev til korinterne 15,17-19).

Men nå er Jesus Kristus stått opp fra de døde! Han lever i dag! Det er derfor Han kan gi frelse og evig liv til dem som tror på Han.

Fra himmelfart til gjenkomst

Misjonsbefalingen

Etter oppstandelsen var Jesus sammen med disiplene i 40 dager. Riktig nok levde Han ikke sammen med dem på samme måte som før korsfestelsen, men Han viste seg stadig for dem, og beviste at Han virkelig var stått opp fra de døde. Det var ikke lenger rom for tvil. Apostlenes gjerninger, som er skrevet av evangelisten Lukas, understreker det i kapittel 1 vers 3.

På den 40. dagen tok Jesus disiplene med seg opp på et fjell. Der gav Han dem en ordre og et løfte: *«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.»* Disse ordene kaller vi "Misjonsbefalingen".

Befalingen går ut på å gjøre folk til Jesu disipler ved å døpe dem i Den treenige Guds navn og lære dem å holde Jesu Ord. Alle folkeslag! Det er en kjempeoppgave! Vi kan tro det måtte være noen sterke troshelter som kunne få en slik oppgave, men det står i Bibelen at noen av dem tvilte. Det var ikke det at de ikke trodde på Jesus. De trodde på Han og tilbad Han, men troen deres var blandet med tvil. Jesus så ikke på dem og sa: "Denne befalingen gjelder ikke dere". Nei, disse disiplene var også inkludert i den gruppen som fikk Jesu ordre.

Misjonsbefalingen gjelder alle kristne, enten troen er sterk eller svak. Enten er en kalt av Gud til å bli misjonær, eller så er en kalt til å være med og sende ut misjonærer ved å be for dem og ofre til misjonsarbeidet.

Men hvordan kunne Jesus overlate denne viktige oppgaven til slike svake mennesker? Det var fordi Han ikke sendte disiplene ut for å evangelisere på egen hånd. Nei, Han lovet at Han selv ville gå med. Denne fortellingen kan vi lese om i Evangeliet etter Matteus 28,16-20.

Fór opp til himmelen

Da Jesus hadde gitt disiplene misjonsbefalingen, ble Han løftet opp mot himmelen mens disiplene så på. Plutselig kom en sky og skjulte Han. Og da skyen forsvant, så de ikke Jesus lenger. Disiplene forstod ikke riktig hva som var hendt, og ble stående og stirre mot himmelen. Da kom to engler og sa til dem: "Hvorfor står dere og ser mot himmelen? Jesus har dratt opp til himmelen. Men én dag skal Han komme igjen." Denne historien står i Apostlenes gjerninger 1,9-11.

Som barn syntes jeg det var dumt at Jesus fór tilbake til himmelen. Hvis Han ikke hadde gjort det, kunne jeg jo treffe Han her på jorda. Men det at Jesus fór til himmelen, betyr ikke at Han ikke lenger er her. Da ville jo løftet om at Han er med oss alle dager, bare være tomme ord. **Det at Jesus fór opp til himmelen betyr at Han ikke lenger er synlig til stede her på jorden. Men nettopp derfor kan Han være hos alle sine disipler på en gang og bo i våre hjerter.**

Sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd

Da Jesus ble tatt opp til himmelen, satte Han seg ved Guds høyre hånd, står det i Evangeliet etter Markus 16,19. Men hva i all verden betyr det at Jesus sitter ved Gud Faders høyre hånd? For det første betyr det at Jesus nå er tilbake i Guds fullkomne rike. Men når det presiseres at Jesus sitter ved Guds høyre hånd, betyr det både at Han har inntatt æresplassen i Guds rike, og at Han fungerer som Gud Faders "høyre hånd". Når vi sier om en person at han for eksempel er sjefens "høyre hånd", betyr det at sjefen trygt kan overlate arbeidet til den personen. **Jesus er Gud Faders "høyre hånd". Derfor kan Gud Fader overlate arbeidet sitt til Jesus.**

Vi mennesker kan være Guds medarbeidere. Da Jesus gav oss misjonsbefalingen, for eksempel, inviterte Han oss til å bli Hans medarbeidere ved å fortelle mennesker om Jesus. Men vi kan aldri bli Guds "høyre hånd". Hvis ikke Jesus selv går med når vi evangeliserer,

blir det bare fortellinger som aldri vil kunne føre noen til tro på Jesus. Det er bare den som selv er Gud, som kan være Guds "høyre hånd". **Når Bibelen sier at Jesus sitter ved Gud Faders høyre hånd, er også det en bekjennelse av Jesus som Gud.**

Det er spesielt ett arbeid som Bibelen knytter til uttrykket om at Jesus sitter ved Gud Faders høyre hånd. Vi kan lese om det i Paulus' brev til romerne 8,34: *Kristus Jesus er den som døde, ja, mer enn det, han sto opp og sitter ved Guds høyre hånd, og han ber for oss.*

Jesus ber for deg og meg! I alle religioner er det slik at menneskene ber til gud, men det er bare i kristendommen at Gud selv også ber for oss. Det kan være trygt og oppmuntrende å tenke på, spesielt når en har det vondt og vanskelig: Jesus ber for deg.

Skal derfra komme igjen

Da Jesus fór opp til himmelen, lovet englene at Han én dag skal komme igjen. Jesus selv snakket også om sin gjenkomst når han talte om de siste tider. La oss lese fra Evangeliet etter Matteus 24,23-31:

23 Om noen da sier til dere: 'Se her er Messias', eller: 'Der er han', så tro det ikke! 24 For falske messiaser og falske profeter skal stå fram og gjøre store tegn og under, for om mulig å føre selv de utvalgte vill. 25 Nå har jeg sagt dere det på forhånd! 26 Om de altså sier til dere: 'Se, han er ute i ødemarken', så gå ikke dit ut, eller: 'Se, han er i et rom der inne', så tro det ikke. 27 For slik som lynet går ut fra øst og lyser like til vest, slik skal Menneskesønnens komme være. 28 Hvor åtselet er, vil gribbene samles.

29 Så snart denne trengselstiden er over, skal solen bli formørket og månen miste sitt lys. Stjernene skal falle ned fra himmelen, og himmelens krefter skal rokkes. 30 Da skal Menneskesønnens tegn vise seg på himmelen, da skal alle folk på jorden bryte ut i klagerop, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med stor makt og herlighet. 31 Når basunen lyder, skal han sende ut sine engler, og de skal samle hans utvalgte fra de fire verdenshjørner, fra den ene enden av himmelen til den andre.

Her forteller Jesus at før Han kommer tilbake, vil det komme mange falske messiaser, mennesker som vil si om seg selv at de er Messias, men som ikke er det. "Dere må ikke tro på dem og ikke følge dem", sier Jesus. Men hvordan kan vi vite om det er en falsk messias eller om det virkelig er Jesus som er kommet igjen? Enkelt kan vi si at hvis det er den minste tvil, er det ikke Jesus, men en falsk messias. Når Jesus kommer igjen, vil Han komme på en helt annen måte enn da Han kom for ca. to tusen år siden, og ingen vil være i tvil om at det er Jesus.

Den gangen ble Jesus født som et lite barn, men når Han kommer igjen, vil Han komme på himmelens skyer.

Den gangen så Han ut som et vanlig menneske, og det var ved å leve sammen med Han, høre Han tale og se undrene Han gjorde, at disiplene etter hvert forstod at Han var Gud. Men når Han kommer igjen, vil Han komme med stor makt og herlighet, og alle vil måtte innse at Jesus er Gud.

I Paulus' første brev til tessalonikerne 4,16-18 kan vi lese om hva som skal skje når Jesus kommer igjen. Først skal de som er døde i troen på Jesus, stå opp igjen, på samme måte som Jesus gjorde det, med en himmelsk kropp. Så skal de, sammen med de Jesus-troende som ennå lever ved Jesu gjenkomst, løftes opp mot himmelen, slik som Jesus da Han fór tilbake til himmelen. Slik skal de møte Jesus i luften.

De Jesus-troende som lever når Jesus kommer igjen, rekker altså ikke å dø. Betyr det at de skal tilbringe evigheten hos Gud med den kroppen som de har hatt her på jorden? Nei, heldigvis ikke. I Paulus' første brev til korinterne 15,51-53 kan vi lese at de skal forvandles brått, på et øyeblikk. Enda de ikke dør, vil kroppen forvandles til en kropp som passer for himmelen, som om de hadde dødd og stått opp igjen.

Det sikreste i verden er at vi skal alle dø, sier vi ofte. Men det er altså noen som ikke skal dø. Hva er det da som er helt sikkert? Jo, at Jesus en dag skal komme igjen. Men vi vet ikke når. Gud har sagt at Han ikke vil røpe for oss tidspunktet for Jesu gjenkomst (Evangeliet etter Matteus 24,36). Kanskje må vi vente i to tusen år til. Men kanskje Han kommer i kveld. Nettopp fordi vi ikke vet når Han kommer, ber Jesus oss om å "våke". Det betyr at vi må være forberedt, slik at uansett når Han kommer, vil vi kunne ta imot Han med glede – i visshet om at vi skal få leve evigheten sammen med Han.

For å dømme levende og døde

Da Jesus kom for to tusen år siden, var det for å dø. Men når Han kommer igjen, er det for å dømme levende og døde. Alle som har levd og dødd her på jorda, fra menneskenes skapelse til Jesu gjenkomst, skal stå opp og stilles framfor Jesus, og så vil Han holde dom.

Jesus lover likevel at den som hører Jesu ord og tror, kommer ikke for dommen (Evangeliet etter Johannes 5,24). De har gått over fra døden til livet. De har evig liv, er satt inn i et evig fellesskap med Gud. På grunn av Guds tilgivelse kan de ikke dømmes skyldig. Det er dette Jesu frelse handler om.

Den Hellige Ånd

La oss repetere det vi lærte om Den treenige Gud i kapittel tre:

En trekant har tre sider, men er én trekant. På samme måte har Gud tre "jeg", men er én Gud. De tre "jeg" er Far, Sønn (Jesus) og Den hellige ånd.

Den hellige ånd er altså et "jeg" i Den treenige Gud, på samme måte som Gud Fader og Guds Sønn (Jesus). Den hellige ånd er Gud. Heretter vil jeg forkorte Den hellige ånd slik: DHÅ.

Jesus sammenliknet en gang DHÅ med vinden (Evangeliet etter Johannes 3,8). Vi kan ikke se vinden, men vi kan se hvordan trærne svaier, og vi kan føle vinden om kinnene. Vi kan oppleve vinden i funksjon, vindens arbeid. På samme måte kan vi ikke se DHÅ, **men vi kan oppleve DHÅ's arbeid.**

DHÅ viser oss hva synd, rettferdighet og dom er

I Evangeliet etter Johannes 16,8-11 forteller Jesus om én av DHÅ's oppgaver:

8 Og når han (DHÅ) kommer, skal han gå i rette med verden og vise den hva synd er, hva rettferdighet er, og hva dom er: 9 Synden er at de ikke tror på meg. 10 Rettferdigheten er at jeg går til Far, og dere ser meg ikke lenger. 11 Dommen er at denne verdens fyrste er dømt.

DHÅ skal "gå i rette" med verden. Det betyr at DHÅ skal fortelle verden at den tar feil. Jesus nevner tre ting som verden tar feil om: synd, rettferdighet og dom.

Verden tenker gjerne på synd som det gale vi gjør. Selvsagt er også dette synd, men DHÅ viser oss at **hovedsynden er vantro, det ikke å tro på Jesus.** Det ville vi mennesker aldri komme på av oss selv.

Verden tenker gjerne at rettferdighet er noe vi kan skaffe oss selv – ved å leve rett og riktig, og ved å gjøre gode gjerninger. DHÅ viser oss at det ikke er mulig for oss mennesker å bli rettferdige ved egen hjelp, fordi vi alle har syndet mot Gud. **Den eneste måten for oss til å bli rettferdige, er ved å ta imot Guds tilgivelse.** Når Gud tilgir, stryker Han synden vekk, og det er som om vi aldri skulle ha syndet. Derfor **erklærer** Gud oss for rettferdige. Beviset på at dette er sant, sier Jesus, er Hans himmelfart, at Han fór tilbake til sin Far og slik viste at Han er den Han sa Han var.

Verden tenker gjerne at det var Jesus som ble dømt på Golgata. Men Jesus døde ikke for sine egne synder. Han bar alle våre synder der Han hang på korset. DHÅ viser oss at ved at Jesus tok syndens straff på seg, var det syndens opphavsmann, Satan (denne verdens fyrste), som ble dømt der, og slik lærer DHÅ oss meningen med Jesu kors.

På denne måten peker DHÅ på vår synd, og viser oss frelsens nødvendighet. Han peker på den rettferdighet som Gud gir til den som tror på Jesus, og viser oss frelsens mulighet. Han forklarer korsets mening, og viser oss frelsens grunnvoll. Slik forbereder Han oss, så vi kan se hvorfor det er viktig å tro på Jesus.

DHÅ skaper tro på Jesus

DHÅ gjør dette arbeidet i oss som en forberedelse til tro på Jesus som vår frelser fra synd. Likevel kan vi ikke selv skape tro i hjertene våre. Også *det* er DHÅ's gjerning. Av oss selv kan vi ikke forstå Guds Ord. Vi kan heller ikke ta imot Guds åndelige sannheter (Paulus' første brev til korinterne 2,14).

Men hvis det er DHÅ som skaper troen, hvilket ansvar har vi da selv i den forbindelsen? I Evangeliet etter Markus 4,26-29 forteller Jesus en liten liknelse som forklarer det:

«Med Guds rike er det slik: Det er som når en mann har sådd korn i jorden. Han sover og står opp, det blir natt og det blir dag, og kornet spirer og vokser, men han vet ikke hvordan det skjer. Av seg selv gir jorden grøde, først strå, så aks og til sist modent korn i akset. Så snart grøden er moden, svinger han sigden, for høsten er kommet.»

Liknelsen handler om en mann som eier en åker. Det hjelper ikke om jorda er god, om han luker og vannet. Hvis han ikke sår, blir det ingen kornhøst. Åkeren i seg selv kan ikke skape grøde. Det er i såkornet kraften til nytt liv er. Men hvis mannen lar såkornet ligge i posen eller i bukselomma, vil det ikke kunne utfolde denne kraften. Men når det såes i åkeren, vil kornet slå rot, spire og vokse – helt av seg selv. Det vil si, det er Gud som gir vekst. Bonden kan ikke skape veksten. Han behøver ikke en gang å forstå hvordan den foregår. Men når kornet er modent, høster det seg ikke selv. Det må bonden gjøre.

Åkeren er hjertet vårt. Hjertet er en fantastisk åker, men fordi det bare er en åker, kan det ikke selv skape den frukt som heter tro. Kraften til det ligger i såkornet, som er Guds ord (Evangeliet etter Markus 4,14). Men selv om Guds Ord (Bibelen) har kraft til å skape tro, kan den ikke utfolde denne kraften om vi ikke åpner Bibelen og leser, eller går et sted hvor vi kan høre kristen forkynnelse. **Når vi leser eller hører Guds Ord, vil Ordet bli sådd i hjertene, og da vil DHÅ sørge for veksten.** Men DHÅ vil aldri tvinge troen på oss. **Når DHÅ har skapt troen i våre hjerter, må vi selv bestemme om vi vil "høste", det vil si ta imot troen og gjøre den til vår egen, eller ikke.**

Hvis vi tar imot troens gave og blir døpt, vil DHÅ flytte inn i hjertet og fortsette arbeidet innenfra. I de neste kapitlene skal vi lære om noe av det DHÅ gjør. I dette kapitlet vil jeg bare nevne at **DHÅ holder troen ved like og gir den stadig ny vekst.** For selv *det* kan ikke vi mennesker klare på egen hånd.

DHÅ trenger materialer

Vi kan altså verken skape troen eller holde den ved like selv. Det er DHÅ's oppgave. Men det betyr ikke at vi ikke kan gjøre noen ting. DHÅ trenger materialer for kunne gjøre sitt arbeid, slik en snekker trenger materialer for å bygge hus. Det er vår oppgave å sørge for materialene. Jeg vil nevne fire typer materialer:

1. **Bibelen.** Når vi leser i Bibelen og hører Guds Ord, vil DHÅ skape tro, og gjøre troen stadig dypere. I liknelsen ovenfor blir Bibelen sammenliknet med såkorn. Andre steder blir Guds Ord sammenliknet med mat (Evangeliet etter Matteus 4,4). Når det gjelder mat for kroppen, vil vi aldri tenke noe slikt som: "Denne uka har jeg det så travelt, så nå vil jeg spise for hele uka i dag." Vi spiser hver dag, fordi kroppen trenger det. **Også vår ånd har behov for "mat", Guds Ord, hver dag.**
2. **Bønn.** Hvis Bibelen er åndelig mat, er bønnen åndelig åndedrett. Så lenge vi lever, puster vi. Så lenge troen lever, ber vi. Hvis vi slutter å be, vil troen dø. Når vi ber, vil DHÅ arbeide og styrke troen.

Et åndedrett består av to handlinger: puste ut og puste inn. Også bønn er slik todelt: "puste-ut-bønn" og "puste-inn-bønn".

"Puste-ut-bønn" er når jeg uttrykker mine ønsker, min takk, min lovprisning, min bekymring, når jeg bekjenner mine synder, når jeg går i forbønn for familie og venner, for menighet og folk og land, for misjon, eller hva det nå måtte være jeg har på hjertet.

Når vi ved "puste-ut-bønnen" har fått ut det vi har å si til Gud, da har vår ånd behov for at vi puster inn – puster inn Guds friske luft. Hva vil det si? Jo, det betyr å ta seg tid til å være stille framfor Gud, gi Han sjansen til å fylle oss med sin nåde, gi Han mulighet til å tale til oss.

Hvis vi tenker på hjertet som et kar, så er jo dette karet fullt av mange ting. Puste-ut-bønn blir da det å tømme dette karet framfor Gud. Men så blir det jo tomt, da. Hvis vi så løper direkte ut i hverdagen, vil det bli en slags tomhet inni oss. Derfor blir det viktig å la Gud få lov til å fylle det tomrommet med sin tilgivelse, sin glede, sin fred, sin visdom, kort sagt: med sin nåde. Det vil gi oss en indre ro som gjør det lettere å takle hverdagen.

Men hvis jeg vil fylle et glass med vann og lar glasset være i bevegelse hele tiden, vil vannet ha vanskelig for å treffe glasset. Det går bedre når glasset er i ro.

Gud ønsker jo å øse sin nåde i våre hjerter, men det er vanskelig for oss å ta imot den der vi løper omkring i vår travelhet. Det er lettere om vi tar oss litt tid til å være stille framfor Gud.

Kanskje har Gud noe Han ønsker å si til oss. Men Gud er ofte lavmælt, og det kan være vanskelig å oppfatte stemmen Hans når vi løper omkring i en stressende hverdag. Men når vi sitter der i stillhet framfor Gud, hender det (ikke alltid) at Gud minner oss om noe Han vil vi skal gjøre, eller noe Han vil vi skal huske eller være bevisst på. Slik har en puste-inn-bønn flere funksjoner.

3. **Fellesskap med andre kristne.** Når vi er sammen med andre kristne, vil DHÅ arbeide mellom oss og hjelpe oss til å bli bevart i troen.

Jeg har bodd i Japan i mange år. Der bruker vi spisepinner. De er lette å knekke i to. En gang bandt jeg sammen mange spisepinner. Da greide jeg ikke lenger å knekke dem.

Hvis vi prøver å leve kristenlivet alene, kan vi lett knekkes av Satans stadige press. Men hvis vi er mange sammen, taper vi ikke så lett.

Følelseslivet vårt kan lett svinge. Noen ganger kan vi være høyt oppe og noen ganger langt nede. Også troslivet kan svinge slik. Noen ganger kan vi være fulle av lov og takk til Gud. Andre ganger kan vi være mismodige og lure på om vi i det hele tatt kan kalle oss kristne. Men det er jo ikke slik at alle er høyt oppe eller langt nede på samme tid. Kanskje er det jeg som er langt nede. Jeg orker ikke å lese i Bibelen eller å be. Jeg har ikke lyst til å gå i kirken. Men kanskje er du høyt oppe akkurat da. Så kan du invitere meg med i kirken. Du kan be for meg og oppmuntre meg. Slik kan DHÅ bruke deg til å hjelpe meg til ikke å gå bort fra Jesus, men komme meg gjennom den tunge tiden. En dag er det kanskje omvendt; det er jeg som må hjelpe deg. Slik bruker DHÅ det kristne fellesskapet til å bevare oss i troen på Jesus.

4. **Nattverden.** Nattverden er en åndelig nistepakke som Jesus har gitt oss til vandringen mot Hans rike. I nattverden får vi Guds tilgivelse, og DHÅ bruker nattverden til å styrke troen og holde den ved like.

Sammendrag

Om den første menigheten sies det i Apostlenes gjerninger 2,42: *De holdt seg trofast til apostlenes lære (Guds Ord) og fellesskapet, til brødsbrytelsen (nattverden) og bønnene.*

De hadde en fantastisk vekst! **Når vi sørger for disse fire slags materialene, vil DHÅ kunne arbeide av hjertens lyst, og vårt trosliv vil styrkes.**

DHÅ's ledelse

Gud, vår Skaper, har laget planer for våre liv. DHÅ ønsker å lede oss, slik at vi kan leve i overensstemmelse med Guds planer. Han har mange forskjellige måter å lede oss på.

Gjennom Bibelen

En stor prosent av Guds vilje for våre liv er felles for alle mennesker. Gud vil at alle mennesker skal bli frelst (Paulus' første brev til Timoteus 2,4). Gud ønsker at alle mennesker skal leve i kjærlighet til Gud og sine medmennesker (Evangeliet etter Matteus 22,37-39). Disse planene har Gud gitt oss i sitt Ord. Han har til og med konkret forklart oss hvilke holdninger og hvilke handlinger denne kjærligheten skulle gi seg utslag i. En av disse forklaringene finner vi i Paulus' første brev til korinterne 13, 4-5: *Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, skryter ikke, er ikke hovmodig. Kjærligheten krenker ikke, søker ikke sitt eget, er ikke oppfarende og gjemmer ikke på det onde.*

Det som Gud gjennom Bibelen har fortalt oss om sin vilje, behøver Han ikke å fortelle oss på andre måter. **Derfor bruker DHÅ ofte Bibelen for å lede oss til et liv i tro og kjærlighet.**

I sitt andre brev til Timoteus 3,15-17 skriver Paulus: *15 Helt fra du var et lite barn, har du kjent de hellige skriftene, de som kan gi deg visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus.*

16 Hver bok i Skriften er innblåst av Gud og nyttig til opplæring, tilrettevisning, veiledning og oppdragelse i rettferd, 17 så det mennesket som tilhører Gud, kan være fullt utrustet til all god gjerning.

Timoteus hadde både en mor og en bestemor som fortalte han fra Bibelen helt fra han var ganske liten. Derfor kjente han de hellige skriftene fra han var et lite barn (vers15). I forordet til dette heftet lærte vi at Bibelen består av mange bøker. I vers 16 ovenfor ser vi at hver eneste bok i Bibelen er "innblåst av Gud". Det betyr at DHÅ har ledet menneskene som skrev bøkene i Bibelen. Derfor kan DHÅ bruke Bibelen til å "gi visdom til frelse ved troen på Kristus Jesus" (vers15). DHÅ bruker også Bibelen til å oppdra Guds barn (vers 16-17). Slik blir Bibelen en lykt som viser oss veien vi skal gå i livet (Salme 119,105). Hvis du har en god lommelykt, kan du se veien, selv om det er stummende mørkt. Men lommelykten hjelper deg ingen ting hvis du ikke tenner den. **Bibelen er livets lommelykt, gitt oss av Gud. Men hvis vi ikke hører eller leser den, er den som en slukket lommelykt, og kan ikke vise oss hvordan Gud ønsker at vi skal leve.**

DHÅ bruker Bibelen til å vise oss Guds vilje som gjelder alle mennesker. Men Han kan også bruke Bibelen til å lede helt personlig. Når vi leser i Bibelen, hender det at ett bibelvers liksom lyser imot oss, eller at øynene liksom blir hengende fast i ett bestemt vers. Slik kan DHÅ bruke dette verset til å fortelle hva Gud ønsker at vi skal gjøre i en konkret situasjon.

Jesus fortalte disiplene at en av DHÅ' oppgaver er å minne oss på det Jesus har sagt (Evangeliet etter Johannes 14,26). DHÅ kan minne oss på bibelvers som hjelper oss i konkrete situasjoner. Men for at Han skal kunne gjøre det, må vi jo ha hørt eller lest de ordene. Når vi leser i Bibelen hver dag, lagrer vi bibelord i hjertet, og DHÅ kan ta av lageret når det trenges.

Når vi ber

Da Jesus levde som menneske her på jorda, var det viktig for Han å leve hele livet i Gud Faders plan. Derfor brukte Han mye tid i bønn. Før Han skulle velge sine 12 disipler, for eksempel, var Han hele natten i bønn (Evangeliet etter Lukas 6,12).

Når selv Jesus ba så mye for å kunne ta de rette valgene, er det ikke rart at det er viktig for oss alminnelige mennesker å be for å kunne leve slik Gud ønsker. Vi kan konkret be om hjelp til å legge merke til DHÅ's ledelse, og om mot og vilje til å gjøre det Han sier. Når vi ber, spesielt når vi er i stillhet framfor Gud ("puste-inn-bønn"), vil ofte DHÅ minne oss om noe Han vil vi skal gjøre, eller noe Han vil vi skal huske, eller noe Han vil vi skal være bevisste på. Det kan for eksempel oppleves som en hvisken i hjertet: "Ring til ...", "Du skulle besøke..." osv. **Slik kan DHÅ bruke vår bønn til å lede oss til konkrete handlinger. Andre ganger kan Han gjennom bønnen lede oss til dypere forståelse av Guds sannheter.** Kanskje kunne du gjøre disse ordene til din daglige bønn: "Herre, hjelp meg til høre hva DHÅ sier. Og hjelp meg til gjøre det Han ber meg om å gjøre."

Gjennom mennesker

Ofte kan DHÅ bruke mennesker som redskap til å lede oss til tro, til å irttesette, trøste, oppmuntre og veilede.

I Bibelen ser vi hvordan disiplene helt fra begynnelsen ble brukt til å føre mennesker til Jesus. I Evangeliet etter Johannes 1,35-51 kan vi lese om de første disiplene. En av dem het Andreas. DHÅ brukte Andreas til å lede Simon Peter til Jesus. De to var brødre. En annen disippel het Filip. Han ble brukt til å føre vennen Natanael til Jesus.

Jesus hadde kalt en mann som het Saulus til å bli misjonær. I mange år oppholdt Saulus seg i ro i sin fødeby Tarsos. Men en dag brukte DHÅ en mann som het Barnabas til å hente Paulus til Antiokia, der de arbeidet sammen et helt år og underviste mange i troen på Jesus (Apostlenes gjerninger 11,25-26). Slik brukte DHÅ Barnabas til å lede Saulus inn i arbeidet som misjonær.

Bibelen er full av slike eksempler på hvordan DHÅ bruker mennesker til å lede andre til erkjennelse av synd, til omvendelse og tro, til vekst eller til tjeneste.

Hvis du tenker deg litt om, kan du sikkert finne eksempler fra ditt eget liv også, både på at du selv er blitt brukt til å lede andre, og hvordan andre er blitt brukt til å lede deg.

Ved tegn

I Dommerne 6,36-40 kan vi lese om en mann som het Gideon. Gud hadde sagt til Gideon at Gideon skulle redde israelsfolket fra fiendene som plaget dem. Men Gideon var redd. Han visste at han aldri kunne greie det ved egen kraft. Derfor måtte han være helt sikker på at det virkelig var Gud som hadde befalt han å gjøre det. Han bad Gud om et tegn. Han la litt ull ute på marka, og bad til Gud: "Hvis det er din vilje at jeg skal redde Israel, må du gjøre det slik at i morgen tidlig er ullen våt av dugg, mens marken omkring er tørr." Neste morgen var marken tørr, men da Gideon tok opp ulldotten, var den så våt at han kunne presse ut så mye vann at en hel skål ble full. Gud hadde gitt han tegnet han bad om. Likevel følte Gideon seg usikker, og han bad om enda et tegn: "Gud, Hvis det *virkelig* er din vilje at jeg skal redde Israel, må du i morgen gjøre det omvendt: La ullen være tørr, mens marka er våt av dugg." Slik ble det.

Det hender vi må ta avgjørelser uten at vi vet hva som er Guds vilje. Av og til kan vi da gjøre som Gideon: be Gud om et tegn. Andre ganger kan vi ta en beslutning uten å være helt sikre på om dette var veien Gud ønsket at vi skulle gå. Gud har jo også gitt oss evnen til å tenke, og ofte må vi velge å gjøre det som vi selv mener ser fornuftig og riktig ut. Da kan vi be Gud om å stoppe oss hvis vi har valgt feil, og åpne dørene hvis vi har valgt rett.

Ved en plutselig innskyttelse

Noen ganger kan DHÅ plutselig gi oss en innskyttelse, selv om vi akkurat da verken ber eller tenker på Gud. Det kan oppleves som om en tanke bare dukker opp helt uventet. Som regel vil vi ikke en gang komme på at dette har noe med DHÅ å gjøre. Men når vi handler i overensstemmelse med innskyttelsen, vil vi i ettertid kunne se av resultatet at dette ikke var noe vi hadde kommet på av oss selv. Det var DHÅ som hadde gitt oss denne innskyttelsen.

Gjennom bøker, sanger eller kunst

Det er mange mennesker som er blitt ledet til tro eller til tjeneste gjennom en bok de har lest, eller en sang de har hørt eller sunget, eller ved å se et maleri eller annen kunst. La meg nevne ett eksempel. Zinzendorf het en mann som var født i år 1700. Han fikk en dag se et maleri av Jesus med tornekrone. Under bildet stod det: "Dette har jeg gjort for deg, hva har du gjort for meg?" Gjennom dette bildet ledet DHÅ Zinzendorf til bevisst tro på Jesus, og til å arbeide for kristen enhet og misjon. Zinzendorf ble opphavsmann til en kristen forsamling som kalles Brødreminigheten eller herrnhuterne. Før Zinzendorf døde, hadde herrnhuterne sendt ut 226 misjonærer til forskjellige land! Og det begynte med et maleri.

Gjennom drømmer

På den tiden da Jesus ble født, regjerte kong Herodes den store i det landet som nå kalles Israel. Da Herodes forstod at Messias var født, ville han drepe dette barnet. Men Josef fikk en drøm den natten. I drømmen viste en engel seg for han og sa at han skulle ta med seg Maria og Jesus-barnet og flykte til Egypt. Josef skyndte seg å stå opp. Han ventet ikke til neste dag, men tok med seg den vesle familien og flyktet midt på natten. Slik brukte Gud en drøm til å lede Josef. Denne fortellingen kan du lese i Evangeliet etter Matteus 2,13-14.

Også i våre dager kan DHÅ bruke drømmer til å lede mennesker til Jesus eller til tjeneste for Han. Det betyr ikke at alle drømmer er DHÅ's ledelse. Enkelt kan vi si at hvis en har glemt hva en har drømt, eller ikke kan finne noen mening i drømmen, er det bare en vanlig drøm og ikke av DHÅ. De gangene DHÅ bruker drømmer for å lede noen, vil Han gjøre det på en måte som huskes og som vi kan forstå meningen med.

Ved overnaturlige fenomener som syner og røst fra himmelen

Under punkt 3 i dette kapitlet leste du om en mann som het Saulus. Saulus var jøde, og han hatet kristendommen. Han forfulgte de kristne og fikk kastet mange i fengsel. En dag drog han til Damaskus for å finne kristne der og føre dem i lenker til Jerusalem. Plutselig strålte et lys omkring han og han hørte en stemme tale til han fra himmelen. Gjennom denne opplevelsen ble Saulus ledet til å innse at han hadde tatt feil, og at kristendommen er sann. Han ble en kristen, like ivrig i sin kristne tro som han tidligere hadde vært i å forfølge de kristne. Historien om Saulus som ble ledet til tro ved en røst fra himmelen, kan du lese i Apostlenes gjerninger 9,1-22.

Saulus ble senere misjonær, og begynte da å bruke navnet Paulus. Det er han som har skrevet de fleste brevene i NT.

Det var et syn som ledet Paulus til å forkynne evangeliet også i Europa. Et syn likner på en drøm, men skjer mens en er våken. Paulus så en makedonier som bad han om å komme til Makedonia for å hjelpe dem. Da forstod Paulus at Gud ville at de skulle dra dit. Dette kan vi lese om Apostlenes gjerninger 16,9-10. Slik brukte DHÅ et syn for å få Paulus til å begynne Europa-misjon.

Også i våre dager kan enkelte mennesker oppleve å se syner eller høre Guds stemme helt tydelig.

Avslutning

DHÅ har en rik fantasi, og det er ikke ende på alle de måtene Han kan bruke for å lede oss. I dette kapitlet har vi sett på noen av dem, men det er umulig å nevne alle. Men selv om måtene er mange, er målet alltid det samme: at vi skal leve i overensstemmelse med Guds plan for våre liv. Jo mer vi lytter etter DHÅ's ledelse og følger den, jo lettere vil det bli for oss å oppfatte hva Han sier. Jo lydligere vi er, jo riktigere og rikere blir livene våre. Derfor oppfordrer Bibelen oss til å "vandre i Ånden" (Paulus' brev til galaterne 5,25). "Å vandre i Ånden" betyr nettopp å leve slik DHÅ leder oss.

Åndens frukt

En av DHÅ's oppgaver er å skape frukt i dem som tror på Jesus. Vi kan lese om Åndens frukt i Paulus' brev til galaterne 5,22-23: *Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, ydmykhet og selvbeherskelse.*

Det kan se ut som om det dreier seg om mange forskjellige frukter, men ordet "frukt" er entall. Åndens frukt er én, men den viser seg på mange måter. Vi skal se litt på hvordan Åndens frukt gir seg utslag i våre liv. Mange av disse ordene kan vi godt og bruker ofte, men likevel kan det være fint å stoppe opp litt og tenke gjennom hva de egentlig betyr.

Kjærlighet

På gresk er det 3 ord for kjærlighet.

Det første er *eros*. Det er den erotiske kjærligheten. Men dette ordet finnes ikke i NT.

Det andre ordet er *filia*. Det er den kjærligheten som finner sin årsak i den andre. "Jeg elsker deg fordi – du bryr deg om meg. Jeg elsker deg fordi – du er så vakker. Jeg elsker deg fordi – jeg liker måten du tenker på, eller måten du går på, eller måten du lever på. Jeg elsker deg fordi, fordi, fordi ..."

Jeg har ofte gitt denne kjærligheten navnet "på grunn av-kjærligheten". Men det kan være en vaklende kjærlighet, for på samme måte som *eros*, har jo *filia* gjort seg avhengig av noe hos den andre, noe som ikke er uforanderlig. Derfor kan den lett bli svakere eller forsvinne helt, ja det hender til og med at den forandrer seg til hat.

Det tredje ordet for kjærlighet er *agape*. Det er den kjærligheten som har sin årsak i kjærligheten selv. Den er uavhengig av den andres følelser eller utseende, reaksjoner eller oppførsel eller noe som helst i den andre. *Agape*-kjærligheten er ikke et spørsmål om følelser, om det å like eller mislike. Den viser seg i holdning og handling. *Agape* er Guds-kjærligheten, så vi skjønner kanskje best hva denne kjærligheten dreier seg om når vi tenker på våre egne liv, hvordan vi har vært og er, på vår synd og våre svik og fall, og så husker at Gud elsker oss med en evig kjærlighet.

Hvis *filia* er "på grunn av-kjærligheten", er *agape* "på-tross-av-kjærligheten". Og dette er en kjærlighet vi mennesker ikke kan produsere selv. **Men det er nettopp denne *agape*-kjærligheten som er en side av Åndens frukt.**

Glede

Den gleden som er et utslag av Åndens frukt, er ikke nødvendigvis det å gå rundt og smile og le hele tiden. Nei, den gleden som DHÅ skaper, er den dype, indre gleden som har Guds kjærlighet og frelse som grunnvoll, og det er en glede som vi kan eie midt i sorg og smerte.

Fred

Etter syndefallet står vi mennesker av naturen i opposisjon til Gud. Men når vi tar imot Guds tilgivelse ved troen på Jesus, har vi fred med Gud. Det vil igjen gi trygghet og ro i hjertet.

Overbærenhet

Overbærenhet er et vanskelig ord som vi ikke bruker så mye i dagligtale. Det betyr å vise tålmodighet med mennesker, også med mennesker som vi synes er vanskelige og strevsomme å være sammen med. Det betyr også at vi ikke gjør narr av folk som har gjort en feil.

Vennlighet

Vennlighet er en holdning som gir dem en er sammen med, en opplevelse av å bli sett og hørt, tatt imot og tatt på alvor. Vennligheten er mer opptatt av å tilgi enn av å anklage.

Godhet

Godheten viser seg i en holdning og i handlinger som tjener menneskene rundt en.

Trofasthet

Trofasthet er en livsstil som gjør at folk kan stole på en. Når en lover noe, vet folk at en vil holde løftet. En svikter ikke sine venner når de kommer i vanskeligheter.

Tålsomhet

Det ordet som er oversatt med tålsomhet, har i Bibelen tre betydninger. For det første betyr det vilje til å underordne seg Guds vilje. For det andre brukes dette ordet om den ydmykhet som er villig til å lære. Men den aller vanligste betydningen er den holdningen som viser omtanke for sine medmennesker.

Selvbeherskelse

Selvbeherskelse betyr at en ikke lar seg styre av følelsene sine, men at en er herre over dem, enten det dreier seg om erotiske følelser, sinne, misunnelse, sjalusi eller hva det nå måtte være.

Åndens frukt og våre liv

Når vi tenker på hva disse ordene betyr, ser vi at de er en fantastisk beskrivelse av Jesu liv. Men Gud ønsker at vi også skal leve slik. Da har vi et problem, for når vi sammenlikner våre egne liv med beskrivelsen av Åndens frukt, ser vi at det er gap mellom slik vi *burde* leve og slik vi virkelig lever. Så kan vi lett tenke at vi må ta oss sammen, så vi kan minske gapet. Men vi må ikke glemme at dette er Åndens frukt. **Det er DHÅ som skaper denne frukten i oss, ikke vi selv.**

Vintreet og grenene

Jesus fortalte en gang en liknelse om vintreet og grenene. Liknelsen står i Evangeliet etter Johannes 15. Vi skal se på noen av versene: *4 Bli i meg, så blir jeg i dere. Slik som grenen ikke kan bære frukt av seg selv, men bare hvis den blir på vintreet, slik kan heller ikke dere bære frukt hvis dere ikke blir i meg. 5 Jeg er vintreet, dere er grenene. Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt. For uten meg kan dere ingen ting gjøre. 6 Den som ikke blir i meg, blir kastet utenfor som en gren og visner. Og grenene blir samlet sammen og kastet på ilden, og de brenner. 7 Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere, da be om hva dere vil, og dere skal få det. 8 For ved dette blir min Far æret, at dere bærer mye frukt og blir mine disipler.*

Jesus er det sanne vintreet. **Ved tro og dåp blir vi podet inn som grener på dette vintreet.** Derfor kan Jesus si til oss: *"Jeg er vintreet, dere er grenene"* (vers 5). Han sier ikke *"Jeg er stammen, dere er grenene."* Jesus er hele treet, grenene inkludert. Når Han sier *"Jeg er vintreet, dere er grenene"*, sier Han at **den som er en kristen, er "i Jesus"**.

På et vintre blir jo frukten, druene, til på grenene. Men det er ikke grenene som lager frukten. Hvis du hogger av en gren, kan du ikke forvente at det vil komme deilige druer på den grenen. Men når den er i treet, vil treet sugge opp næringsstoffer gjennom røttene og sende livgivende sevje ut i grenene. Dermed kan grenene produsere god frukt.

Vi er grener på vintreet Jesus. Det er i oss frukten skal bli til. Men som grener kan vi ikke skape frukten selv. Derfor blir det ingen frukt om vi ikke er i Jesus. Men når vi blir i Han, vil Han sende DHÅ

inn i våre hjerter, og DHÅ vil skape den frukten vi ikke kan produsere selv. **Vår oppgave i "fruktproduksjonen" er derfor å sørge for at vi forblir i Jesus**, vi som en gang er blitt innpodet i Han.

Hva kan vi konkret gjøre for å bli i Jesus? Jesus gir oss et hint i vers 7. Der sier Han: *"Hvis dere blir i meg og mine ord blir i dere,..."* Igjen blir vi minnet om hvor viktig det er å lese i Bibelen og høre Guds Ord. Og her blir vi spesielt oppfordret til å lese og høre på en slik måte at vi legger merke til hva Bibelen sier, slik at vi kan lagre Guds Ord i hjertet.

Når vi leser resten av vers 7, ser vi at Jesus også snakker om bønn. **Bibel og bønn er de viktigste hjelpemidlene til å bli i Jesus.**

I denne liknelsen lover Jesus at **om vi blir i Han, vil vi bære frukt**. Vi finner ikke noe "kanskje" i Jesu løfte. Det er bare én betingelse: at vi blir i Han. Da vil DHÅ forandre oss innenfra, og gjøre oss til mennesker som stadig mer preges av den frukten Han skaper i oss. Denne veksten som kristne kalles **helliggjørelse**.

Men ofte legger vi ikke selv merke til denne veksten, iallfall ikke før den er kommet ganske langt. Tvert i mot kan vi oppleve det som om vi går et skritt tilbake. Vi syns vi ser stadig mer synd i våre liv. Dette er også et resultat av DHÅ's arbeid. En annen av Hans oppgaver er nemlig å vise oss at framfor Gud er vi ikke så prektige som vi gjerne vil tro om oss selv. **Han skaper en dypere og sannere syndserkjennelse i oss.**

Men om vi ikke selv legger merke til helliggjørelsen, vår kristne vekst, vil ofte menneskene rundt oss se den. Kanskje vil de tenke at vi har forandret oss etter at vi er blitt kristne, at vi for eksempel er blitt mer opptatt av å hjelpe andre mennesker. Da vil Gud bli æret, som Jesus sier i vers 8. **DHÅ's formål med å skape Åndens frukt i våre liv, er trefoldig. For det første er det for vår egen del.** Det er fint for oss selv å få vokse som kristne. **For det andre er det på grunn av menneskene rundt oss.** De får jo nytte godt av det når vi blir mer preget av kjærlighet, glede, fred, overbærenhet, vennlighet, godhet, trofasthet, ydmykhet og selvbeherskelse. **For det tredje blir det til ære for Gud.** Det er jo Han som skaper frukten.

Men vi må ikke glemme at frukt alltid trenger tid til å modnes. Slik er det også med Åndens frukt. Det er ikke slik at i det øyeblikket vi blir kristne, vil denne frukten være moden. Nei, **helliggjørelsen er en prosess som starter når vi blir kristne, og som fortsetter hele livet.** Helt moden blir frukten først når vi kommer i Guds rike. Da skal vi bli lik Jesus (Johannes' første brev 3,2). Hele evigheten vil våre liv være kjærlighet, glede, fred ...

Det gleder jeg meg til!

Nådegevener

Vi har allerede lært om flere av DHÅ's oppgaver. Men det er en viktig oppgave til vi må nevne: DHÅ gir oss nådegaver.

Alle mennesker har fra fødselen fått ulike evner og krefter. **En nådegave er en ny evne som DHÅ gir bare til de kristne, for at de skal bruke den i tjenesten for Gud.** Noen ganger vil DHÅ hellige en naturgave og bruke den som nådegave. Andre ganger vil Han gi en nådegave som er helt uavhengig av de medfødte gavene.

Bibelen forutsetter at alle kristne har fått minst én nådegave (Paulus' første brev til korinterne 12,11). Men virkeligheten i dagens kirker er dessverre at mange ikke vet hvilke nådegaver de har fått. Da er det heller ikke så lett å utvikle dem og bevisst ta dem i bruk. Den som er en kristen, og som ennå ikke har oppdaget hvilken nådegave en har fått, kan gjerne be Gud om å vise det. Ofte kan det være lettere å se andres nådegaver enn ens egen. Derfor ville det være fint om vi kunne hjelpe hverandre med å finne hverandres nådegaver.

Menigheten er Jesu kropp

Selv om Bibelen forutsetter at alle kristne har fått en eller flere nådegaver, regner den ikke med at alle har fått de samme nådegavene. **Fordi tjenesten for Gud er forskjellig fra menneske til menneske, er nådegavene ulike også.** En søndagsskolelærer som skal forkynne for barn, trenger for eksempel andre nådegaver enn den som har ansvar for menighetens nettside.

For å forklare dette, bruker Bibelen bildet om kroppen (Paulus' første brev til korinterne 12,12-27). Menigheten er Jesu kropp, og Jesus er hodet. **Slik som kroppen har mange lemmer med ulike oppgaver og evner, slik består menigheten av mange mennesker med ulike tjenester og nådegaver.** Hvis alle hadde vært like, ville det for eksempel blitt en haug med føtter, men ingen armer, og det ville aldri kunne bli noen kropp.

Fordi vi er forskjellige lemmer på Jesu kropp, blir det helt meningsløst å sammenlikne seg med andre. Hvis vi for eksempel tenker noe slikt som: "Jeg kan ikke gjøre det som Kari alltid gjør, jeg, så jeg kan ikke være noen ordentlig kristen", da vil det være som om øynene skulle si: "Vi kan ikke gå, vi, slik som føttene kan, så vi er jo helt ubrukelige". Det er da ikke noe problem at øynene ikke har evnen til å gå, for det er jo ikke øynenes oppgave. Øynenes oppgave er å se. Så får de se, da, så føttene ikke snubler når de går.

Eller om vi skulle sukke: "Hvorfor er det bare jeg som må gjøre dette? Hvorfor hjelper ikke de andre til?", da kan det være som om munnen skulle klage: "Hvorfor er det bare jeg som har det så travelt med å prate? Hvorfor hjelper ikke leveren og nyrene til?" Nå er det munnen som har fått oppgaven og evnen til å prate, så det er helt naturlig at de andre lemmene overlater snakkingen til munnen. Men ofte vil hendene og øynene hjelpe til med de gavene de har fått, hendene ved å gestikulere, øynene ved å se på den det snakkes til. Slik samarbeider lemmene, ikke ved at alle gjør det samme, men ved at hvert lem tar i bruk de evnene de har fått. Da først fungerer kroppen slik den skal.

Menigheten er Jesu kropp, og hver enkelt av oss er et lem på denne kroppen. Når hver enkelt av oss utfører de tjenestene Gud har gitt oss, med de nådegavene vi har fått, vil vi sammen fungere som den Jesu kropp vi er.

Men det er viktig at målet er det samme, selv om tjenestene og nådegavene er forskjellige. Hvis høyre fot vil gå til høyre og venstre fot til venstre, kommer vi ingen veg. Når alle har menighetens mål klart for seg, og med målet for øyet tar i bruk sine nådegaver i oppgavene en har fått ansvar for, vil menigheten kunne oppleve vekst og slippe meningsløse stridigheter.

Når hver enkelt av oss er lem på den samme kroppen, betyr det også at det vi gjør, eller lar være å gjøre, ikke bare angår oss selv, men er av betydning for hele menigheten.

Hvis jeg ikke bruker nådegaven jeg har fått, og ikke utfører tjenesten Gud har gitt meg, vil Jesu kropp være lam i det lemmet jeg er. På den andre side er det slik at alt som blir gjort av en eller annen i menigheten, kan vi omtale som "vi gjør", selv om en selv ikke er direkte involvert.

Det er umulig å lage en fullstendig liste over alle nådegavene. I Bibelen finner vi flere nådegavelister, men de er alle forskjellige. Noen ganger brukes ulike navn på den samme nådegaven, men også antallet kan variere. Dessuten omtaler Bibelen også andre nådegaver som ikke står i noen av disse listene. Vi har tidligere sett at DHÅ har en rik fantasi, og Han gir nye nådegaver etter som nye behov oppstår. Fordi behovene er så mange, er nådegavene også utallige.

Men la oss se på de nådegavene som er nevnt i Paulus' første brev til korinterne kapittel 12. Der finner vi to lister, én i versene 8-10, og én i vers 28:

8 For ved én og samme Ånd blir det gitt én å tale visdom, en annen å formidle kunnskap,

9 én får ved den ene Ånd en spesiell trosgave, en annen får nådegaver til å helbrede, 10 og én får kraft til å gjøre under. Én får den gave å tale profetisk, en annen å bedømme ånder, én får ulike slag av tungetale, og en annen kan tyde tungetale.

28 I kirken har Gud for det første satt noen til apostler, for det andre profeter, for det tredje lærere. Noen har fått gaven å gjøre mektige gjerninger, andre har fått nådegaver til å helbrede, til å hjelpe, til å lede og til ulike slag tungetale.

Jeg vil bruke listen i vers 28, men trekke inn uttrykk fra vers 8-10 der det er naturlig.

Nådegaven til å være apostel

Opprinnelig var en apostel en som var sammen med Jesus fra Han begynte sin offentlige virksomhet til Han fór opp til himmelen (Apostlenes gjerninger 1,21-22). Disse apostlene hadde fått en spesiell autoritet fra Jesus (Evangeliet etter Lukas 10,16).

Men allerede i kirkens tidlige år begynte man å bruke betegnelsen apostel om mennesker som ble anerkjent som åndelige lederskikkelser av mange menigheter. I den betydningen ble både Paulus og Barnabas kalt apostler (Apostlenes gjerninger 14,14).

De som har fått apostelens nådegave, vil ofte være menighetsplantere, det vil si at de vil stifte nye menigheter. Andre kan bli ledere i en stilling der de har ansvar for mer enn en menighet.

Profetiens nådegave

En som har profetiens nådegave (**nådegave til å tale profetisk**, vers 10), får budskap direkte fra Gud for å forkynne det til mennesker. De budskapene som gjelder alle mennesker til alle tider, er nedskrevet i Bibelen. Uten mennesker med profetiens nådegave ville vi ikke hatt noen Bibel.

Dagens profetier vil ikke være allmenngyldige, men være åpenbaring av Guds vilje til oppbyggelse, formaning og trøst overfor mennesker eller menigheter i vår tid (Paulus' første brev til korinterne 14,3). De vil aldri tale imot Bibelen.

Den som har profetiens nådegave vil noen ganger også kunne åpenbare menneskers tanker og gjerninger (Apostlenes gjerninger 5,1-4).

Den som har fått profetiens nådegave, kan lett bli fristet til å si mer enn det DHÅ har åpenbart. Dessuten kan Satan imitere profetier. I en menighet der profetiens nådegave er virksom, blir det derfor viktig at det også er noen som har **nådegaven til å bedømme ånder** (vers 10), det vil si evnen til å bedømme om budskapet er fra Gud eller fra Satan eller fra den som taler.

Profetier taler først og fremst til hjertet. Derfor oppfordrer Bibelen menighetene til å søke profetiens nådegave med særlig iver (Paulus' første brev til korinterne 14,1). Men som åndelig næring er profetien "melk", og de som nøyer seg med profetisk forkynnelse, vil forbli "babyer i Kristus". Derfor blir den neste nådegaven også viktig.

Nådegaven til å være lærer

Dette er den samme nådegaven som i vers 8 beskrives som det å **formidle kunnskap**. Den som har nådegaven til å være lærer, taler først og fremst til hodet, og blir et redskap som DHÅ bruker for å gi den enkelte troende vekst som kristen. Som åndelig næring kalles kunnskapen "fast føde".

For at en menighet skal vokse i antall og den enkelte vokse som kristen, trenger menigheten både profetiens nådegave og nådegaven til å være lærer.

Gaven til å gjøre mektige gjerninger

I vers 10 er denne nådegaven kalt **kraft til å gjøre under**. Det tenkes på andre undere enn helbredelse. I Bibelen nevnes flere slike mektige gjerninger (undere). Det som forekommer oftest, er utdrivelsen av onde ånder. Vi hører også om oppvekkelse av døde (Apostlenes gjerninger 9,36-41). Jesus nevner at det vil være noen som vil kunne ta slanger i hendene eller drikke dødelig gift uten at det skal skade dem (Evangeliet etter Markus 16,18). Nettopp dette opplevde Paulus en gang. Han ble bitt av en giftig slange, men han verken hovnet opp eller falt død om (Apostlenes gjerninger 28,3-5).

Nådegaven til å helbrede

Alle kristne kan selvsagt be om helbredelse for seg selv eller for andre. Og når en er syk, kan en også be menighetsledere om å komme for å salve en med olje og be (Jakobs brev 5,14-15). Men DHÅ har i tillegg gitt enkelte kristne en spesiell nådegave til å helbrede. Når en som har fått denne nådegaven, ber for syke mennesker, vil de ofte bli friske. Noen ganger vil helbredelsen foregå helt brått i det øyeblikket en blir bedt for, andre ganger kan helbredelsen skje gradvis. Men selv den som har fått nådegaven til å helbrede, vil ikke alltid oppleve at den en ber for, blir frisk. Paulus hadde nådegaven til å helbrede. Likevel måtte han la en medarbeider, Trofimus, bli igjen i Miletos fordi han var syk, og ikke kunne være med Paulus videre (Paulus' andre brev til Timoteus 4,20). Vi vet ikke hvorfor det er slik at noen ikke blir helbredet, selv om den som ber, har helbredelsens nådegave. Men vi vet at vi ikke kan påstå at det er fordi den syke tror for lite. Paulus var en mann med sterk tro. Likevel opplevde han ikke helbredelse da han bad om å bli frisk fra en sykdom som plaget han (Paulus' andre brev til korinterne 12,7-9). Den som har fått nådegaven til å helbrede, må derfor ikke miste frimodigheten til å be for syke, selv om ikke alle blir friske.

Nådegaven til å hjelpe

Nådegaven til å hjelpe kan gi seg mange forskjellige utslag, og kan derfor være en samlebetegnelse på ulike konkrete nådegaver.

Noen har fått en spesiell gave til å hjelpe syke, fattige, ensomme eller andre mennesker som lider på en eller annen måte. Denne tjenesten kaller vi diakoni.

Andre har fått en spesiell gave til å ta seg av praktiske oppgaver i menigheten, slik som å lage plakater eller flygeblad, bake kaker til forskjellige arrangement, gjøre rent osv.

Det er også noen som har fått gaven til å være til hjelp for en menighetsleder (prest, ungdomsarbeider og lignende). De vil med glede ta en del praktiske oppgaver som menighetslederen ellers måtte ha gjort, slik at lederen kan konsentrere seg om andre ting.

Mange av disse oppgavene er tjenester som enhver kristen skulle gjøre, men DHÅ har gitt noen en spesiell nådegave til å ta ansvar for slike oppgaver.

Nådegaven til å lede

Den som har nådegaven til å lede, vil ha øynene åpne for hvilke oppgaver menigheten står overfor, hvilke av disse oppgavene en må prioritere, og hvilke en kan la ligge til en får ressurser til å ta seg av dem. Vedkommende vil også se etter hvilke nådegaver som finnes i menigheten, og vil gi rom for de forskjellige nådegavene til å fungere. Han eller hun vil inspirere og gi veiledning og mot til å ta nådegavene i bruk. Nådegaven til å lede må derfor være fulgt av visdom, kjærlighet og tålmodighet.

Den som har nådegaven til å lede, vil heller sette ti i arbeid enn selv å arbeide for ti.

Tungetale

Tungetale er evnen til å snakke et språk en selv ikke kan. Det hender at det dreier seg om et språk en eller flere tilhørere forstår (Apostlenes gjerninger 2,1-11). Men som regel vil det være et språk som ikke eksisterer her på jorda.

Det er to typer tungetale: tungetalebønn og profeti i tunger. Den vanligste av dem er tungetalebønnen. De som ber i tunger, forstår ikke selv hva de sier, men Gud forstår, og det er jo Han vi ber til. Den som har gaven til å be i tunger, vil ofte bruke denne gaven i lovprisning, og noen ganger i forbønn når en ber for noen og ikke riktig vet hva en bør be om.

En profeti i tunger er et budskap fra Gud til en forsamling. Det må tolkes, ellers blir det jo meningsløst. Derfor blir **nådegaven til å tyde tungetale** (vers 10) viktig. Hvis det ikke er noen som har gaven til å tyde tungetale, skal de som taler i tunger, tie når menigheten er samlet (Paulus' første brev til korinterne 14,28).

Avslutning

Når DHÅ gir oss sine nådegaver, er det ikke for at vi skal bli "bedre kristne", men for at vi bedre skal kunne tjene hverandre (Peters første brev 4,10).

Selv om nådegavene gis til enkeltpersoner, er de ikke ment til personlig bruk eller til heder for en selv, men til menighetens oppbyggelse (Paulus' første brev til korinterne 14,12).

Når vi gjør vår tjeneste for Gud med de nådegavene DHÅ har gitt oss, vil Gud bli æret (Peters første brev 4,11).

Det finnes flere gode hjelpemidler til å oppdage sine egne nådegaver. En av dem er en bok som er skrevet av Christian A. Schwarz. På norsk heter den Nådegavetesten. Denne boken er oversatt til mange språk.

En hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Når du leser trosbekjennelsen på side 2, ser du at overskriften til dette kapitlet er en fortsettelse av bekjennelsen av troen på DHÅ. I dette kapitlet vil vi ta for oss alle uttrykkene i denne setningen, men vi vil ta dem i motsatt rekkefølge.

Det evige liv

Evig liv er Bibelens kjerne. Bibelen ble skrevet for at vi skal kunne vite hvordan vi kan få del i det evige liv (Johannes første brev 5,13).

Når vi hører uttrykket evig liv, har vi lett for å tenke at det dreier seg om livet etter døden. Men Bibelen forteller at vi kan eie det evige liv allerede mens vi lever her på jorda. Hva er da det evige liv? Jesus definerer det evige liv slik i Evangeliet etter Johannes 17,3: *”Og dette er det evige liv, at de kjenner deg, den eneste sanne Gud, og ham du har sendt, Jesus Kristus.”*

Det evige liv er altså å kjenne Gud, kjenne Jesus. Det er ikke først og fremst snakk om å ha en masse kunnskap om Gud. Verbet ”kjenne” brukes i Bibelen om å kjenne personlig, og derfor blir det et uttrykk for nært fellesskap. Ordet blir til og med brukt om det næreste av alle mellommenneskelige fellesskap: seksualakten. Det å kjenne Gud betyr derfor å ha et så nært fellesskap med Han at Han er i oss og vi i Han.

Dette fellesskapet starter her på jorda når vi tar imot Guds frelse ved troen på Jesus og blir døpt. Og det tar aldri slutt, ikke en gang når vi dør. Det er jo et *evig* liv. Jesus har selv sagt: *Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø* (Evangeliet etter Johannes 11,25-26). Kroppen vår vil dø en dag, men om vi eier det evige liv, vil vi selv ”flytte” hjem til Gud, og der fortsette fellesskapet med Han.

Når Bibelen snakker om det evige liv, betyr det altså ikke først og fremst en evig eksistens, men et evig fellesskap med Gud.

Legemets oppstandelse

Det at kroppen dør mens en selv fortsetter fellesskapet med Gud, betyr ikke at det er sjelen – eller ånden – som får tilbringe evigheten hos Gud. Nei, **Bibelen lover at slik som Jesus stod opp igjen fra de døde, slik skal også vi stå opp med en ny kropp (et nytt legeme), en kropp som passer for himmelen.**

Paulus skriver om denne nye kroppen, oppstandelseslegemet, i sitt første brev til korinterne 15,35-44: *35 Men nå vil vel noen si: «Hvordan står de døde opp? Hva slags kropp har de?» 36 Du uforstandige menneske! Det du sår, får da ikke liv igjen uten at det dør. 37 Og det du sår, er jo ikke den planten som kommer opp, men et nakent korn, av hvete eller et annet slag. 38 Gud lar det få den skikkelse som han vil, hvert enkelt slag får sin egen skikkelse.*

39 Ikke alt kjøtt er av samme slag. Det er ett slag hos mennesker, ett hos fe, ett hos fugl og ett hos fisk. 40 Og det finnes himmelske kropp og jordiske kropp; de himmelske har én glans, de jordiske en annen. 41 Én glans har solen, en annen har månen og en annen igjen har stjernene. Ja, én stjerne skiller seg fra en annen i glans.

42 Slik er det også med de dødes oppstandelse. Det blir sådd i forgjengelighet, det står opp i uforgjengelighet. 43 Det blir sådd i vanære, det står opp i herlig glans. Det blir sådd i svakhet, det står opp i kraft. 44 Det blir sådd en kropp som hadde sjel, det står opp en åndelig kropp.

Om det finnes en kropp med sjel, finnes det også en åndelig kropp.

Det var noen i menigheten i Korint som ikke trodde på legemets oppstandelse. Det var en av grunnene til at Paulus måtte skrive dette brevet til menigheten. Hele kapittel 15 handler om oppstandelsen, Jesu oppstandelse og vår.

Her sammenlikner Paulus død og oppstandelse med dyrking av jorda. Hvis jeg vil dyrke tomater, sår jeg ikke en tomat, men tomatfrø. Det som kommer opp av jorda, er ikke tomatfrø, men en spire som vokser og gror og til slutt produserer tomater. Det jeg sår, er altså ikke det samme som det som kommer opp av jorda, men det er en sterk sammenheng.

Slik er det også med død og oppstandelse. Når jeg dør, er det som om jeg "sår" den jordiske kroppen. Den kroppen jeg står opp med, er helt annerledes, men det er en sammenheng.

Den kroppen vi nå har, er forgjengelig. Det betyr at den vil dø. Vi står opp med en uforgjengelig kropp, en kropp som aldri dør. Den kroppen vi nå har, faller i fristelser og synder mot Gud. Den blir sådd i vanære. Men vi står opp – i herlig glans – med en kropp som aldri mer vil synde. Den kroppen vi nå har, har mange svakheter, og jo eldre vi blir, jo flere blir kroppens svakheter. Men vi står opp med en kropp som ikke vil kjenne på svakhet. Vi har ikke ord for å forklare hvordan den nye kroppen vil bli. Paulus ender med å kalle den en åndelig kropp. Hva det betyr, har vi ikke mulighet for å forstå, for den himmelske kroppen som vi vil få i oppstandelsen, er helt forskjellig fra noe vi kjenner til. Men vi kan i alle fall vite at den vil være fullkommen.

Ved å tenke på hvordan Jesu kropp var etter oppstandelsen, forstår vi også at våre himmelske kropper ikke vil være bundet av tid og sted. Jesus kunne plutselig stå i et rom der både dører og vinduer var låst. Han hadde gått med to disipler til Emmaus, men da disiplene løp tilbake til Jerusalem, fikk de høre at Han også hadde åpenbart seg for Peter der.

Syndenes forlatelse

Det som gjør evig liv, et evig fellesskap med Gud, mulig for oss, er syndenes forlatelse (tilgivelse).

I evangeliet etter Markus 2,1-12 hører vi om fire menn som kom til Jesus med en lam kamerat som de bar på en bære. De ville at Jesus skulle helbrede han. Men Jesus forkynte Guds Ord inne i et hus, og det var så fullt av folk at de ikke kunne komme inn. Da klatret de opp på taket, laget en åpning rett over stedet der Jesus stod og firte ned båren med den lamme vennen på. Ingen kunne være i tvil om hva de ønsket: at vennen skulle bli frisk. Men da Jesus så hva som skjedde, sa Han ikke de ordene som alle ventet på. Slik står det i Bibelen: *Da Jesus så deres tro, sa han til den lamme: "Sønn, dine synder er tilgitt."*

Jeg tror at Jesus på den måten ville understreke for oss hvor alvorlig syndens problem er. Vi tenker helst at mannens største problem var hans helse. Og Jesus benekter ikke det problemet. Etterpå helbreder Han den lamme mannen. Men Jesus peker på at det er et problem som er større enn helseproblemet, og det er syndens problem. Husker du hva Bibelen mener når den snakker om synd? Synd er å bryte Guds bud.

Alle mennesker opplever forskjellige problemer. Noen problemer er ganske små, og noen er svære. Men det at vi har syndet mot Gud, det har mange aldri tenkt på som noe problem i det hele tatt. Likevel ser Bibelen nettopp på synden som vårt største problem. Alle andre problemer er tidsbegrenset. Om ikke før, blir vi fri de problemene når vi dør. Men fordi synden skiller oss fra Gud, blir syndens problem et evig problem, om vi ikke får løst det mens vi lever her på jorda. Da vil vi måtte leve evigheten borte fra Gud. Og dette er et problem vi ikke kan løse selv. Heller ikke noe annet menneske kan løse det for oss. Bare Jesus kan – ved å tilgi synden. Det var jo derfor Han døde og stod opp igjen.

Jesu gir oss sin tilgivelse som gave. Vi tar imot denne gaven ved å tro på Han og la oss døpe (Apostlenes gjerninger 2,38). Siden får vi leve i Guds tilgivelse.

De helliges samfunn

De som er døpt og tror på Jesus, kaller vi kristne. Men denne betegnelsen ble ikke brukt fra kirkens begynnelse. Det var da evangeliet kom til Antiokia at noen begynte å kalle dem som trodde på Jesus Kristus, for kristne (Apostlenes gjerninger 11,26). Siden brukte de gjerne det navnet selv også.

I sine brev bruker Paulus ofte betegnelsen "hellig". Når han kunne kalle dem som trodde på Jesus, for "hellige", var det ikke fordi de var feilfrie og fullkomne. Helligheten var ikke en tilstand de hadde oppnådd ved egne prestasjoner, men ved Guds tilgivelse. **En kristen er en tilgitt synder.**

Som kristen er man Guds barn, og derfor er alle kristne en stor søskenflokk. Vi har jo samme Far. Denne verdensvide søskenflokk kaller vi De helliges samfunn.

En hellig, allmenn kirke

Det er nettopp denne samlingen av mennesker som tror på Jesus, vi kaller kirke. Kirken er ikke først og fremst en bygning, men mennesker. En sann kirke er der hvor Guds Ord blir forkynt rett, og dåp og nattverd blir utført rett. Når vi snakker om den *allmenne* kirken, betyr det den verdensvide kirken. Til tross for at vi også i kirken kan se synd og ufullkommenheter, kalles den hellig. Det er fordi kirken tilhører den hellige Gud (Paulus' første brev til korinterne 1,2).

Ikke noe menneske kan ha oversikt over alle som tilhører den hellige, allmenne kirken. For det første kan det være mennesker som står i medlemslister i ulike kirker rundt omkring i verden, men som likevel ikke tror på Jesus. For det andre består den hellige, allmenne kirke av alle sanne kristne til alle tider i alle land og alle kristne kirkesamfunn. Men Gud kjenner dem alle, og det er det viktigste.

Amen

Vi avslutter trosbekjennelsen med *amen*, slik som vi ofte avslutter bønnene våre også. Amen er hebraisk og betyr "det er sant og visst". Til tross for at NT er skrevet på gresk, brukes det hebraiske "amen" uten å oversettes. Derfor bruker kristne over hele verden dette ordet på hebraisk.

Avslutning

Nå er dette heftet slutt. Men det betyr ikke at du er utlært. Evangeliet er forunderlig. En behøver ikke vite så mye for å kunne tro på Jesus og ta imot frelsen som gave fra Gud. Samtidig er det slike dybder i Guds Ord at en kan studere Bibelen hele livet, og likevel stadig oppdage noe nytt. Jo mer en leser i Bibelen, jo bedre kjent blir en med Gud og med Hans vilje. Derfor blir Bibelen en god hjelp i dagliglivet.

Jeg håper at du gjennom dette heftet har fått lyst til å fortsette å lese i Bibelen.

